СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ ЖИТОРАЂА

2013 – 2019

СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ ЖИТОРАЂА 2013 – 2019

Јун 2013. године

На основу члана 32. став 1. тачка 6. Закона о локалној самоуправи („СЛ . гласник РС“, број 129/07) и члана 40. Статута општине Житорађа („Сл. лист града Ниша“, број 80/08 и 36/13), Скупштина општине Житорађа је на седници одржаној 13. јуна 2013. године донела је

СТРАТЕГИЈУ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ ЖИТОРАЂА 2013-2019 ГОДИНЕ

1. Увод

Стратешко планирање јесте један од инструмената који стоје на располагању локалној самоуправи у вршењу њене основне улоге, а то је обезбеђивање развоја и константно унапређивање привредног и институционалног амбијента за привлачење инвестиција и јачање локалне економије, развијање партнерских односа са приватним сектором, и повезивања са другим општинама ради реализације заједничких циљева и јачања фискалног капацитета.

Без стратешког планирања данас је тешко замислити ефикасан и успешан развој локалних заједница јер је оно заправо инструмент за обликовање будућности који помаже да се одреде приоритети циљеви, мере, средства и начини за достизање циљева.

Скупштина општине Житорађа је још априла 2007. године усвојила „Стратешки план локалног економског развоја општине Житорађа 2007 - 2012“. Услед промењених социо-економских околности одлучено је да се припреми Стратегија одрживог развоја општине Житорађа и да се циљеви и пројекти прилагоде овим новонасталим околностима.

Израду нове Стратегије развоја финансијски је подржала Канцеларија Владе Републике Србије за одрживи развој недовољно развијених подручја, а саму израду Стратегије и цео процес припреме спровела је Агенција за консалтинг “Milly Consulting” из Ниша. Тело које је имало задатак да на локалном нивоу подржи овај процес формирано је Решењем председника општине о именовању Комисије за припрему стратегије одрживог развоја општине Житорађа. Основни задатак ове Комисије је да током рада на изради Стратегије, носиоцу израде овог документа, пружи потребне информације и подршку.

Иако је процес планирања и израде Стратешког плана иницран од стране локалне самоуправе, његово спровођење је засновано на боттом уп принципу који подразумева дефинисање приоритета кроз консултативне процесе свих нивоа власти и свих сектора друштва. Формирано је 4 радних група – економија, друштвене делатности, инфраструктура и заштита животне средине за које је израђена социо-економска анализа (профил заједнице), SWOT анализа на основу којих су дефинисани циљеви и пројекти.

Стратешко планирање је континуирани процес утврђивања циљева локалне заједнице и начина њиховог постизања који је партиципативан и који се остварује кроз партнерство свих заинтересованих страна. На овај начин постиже се и власништво над процесом и над документом који је резултат процеса, али и консензус и подела одговорности за постављане циљеве и избор начина за њихово постизање. Тиме што јасно дефинише приоритете и правце развоја, њиме се даје јасан оквир за будуће инфраструктурне инвестиције и ствара претпоставке да развој буде вођен реалним потребама заједнице, а не потребама донатора.

Партнерство, партиципација подразумевају заједнички рад на стратегији којим се гарантује ангажовање већих ресурса, веће знање и повећава се поверење у процес у коме добровољно учествују и сарађују сви релевантни актери чиме се обезбежује транспарентност рада органа локалне самоуправе.

Усвајање стратешког плана од стране скупштина општине представља знак донаторима и инвеститорима да постоји социјални консензус око тога шта су развојни приоритети на локалном нивоу. Овако креиран план јача преговарачку позицију општине и помаже инвеститорима и донаторима да своје планове и агенде прилагоде дефинисаним и буџетираним потребама општине, а не да пројекти и планови буду вођени искључиво понудом донатора.

Лоше макроекономско окружење, као и смањен интерес инвеститора за улагање у Србију, довело је до заоштравања конкуренције између локалних самоуправа за привлачење инвеститора, јер је логично да ће инвеститори бирати првенствено општине са јасним циљевима, стабилним институцијама, конкурентном радном снагом, нижим локалним таксама, и сл. Постојање Стратешког плана први је корак у јачању конкурентске позиције општине.

Зашто стратешко планирање развоја?

Закон о локалној самоуправи каже да „Јединице локалне самоуправе сарађују и удружују се ради остваривања заједничких циљева, планова и програма развоја... „ (Члан 13), да „Општина, преко својих органа, у складу с Уставом и законом: 1) доноси програме развоја; ... 9) доноси програме и спроводи пројекте локалног економског развоја и стара се о унапређењу општег оквира за привређивање у јединици локалне самоуправе; (Члан 20), и да „Скупштина општине, у складу са законом: 4) доноси програм развоја општине и појединих делатности; (Члан 23).

Поред тога што је то законска обавеза, важан разлог произилази из чињенице да сви пројекти у било којој области локалног развоја захтевају синхронизовану и координисану планску активност на различитим нивоима општине. Њиме се предупређују ситуације које су се доста често појављивале, да им се нуде финансијска средства за одређене намене, а да оне немају урбанистичке и планске акте, нису решиле односе на земљишту, немају партнере за регионалне пројекте и сл. Такође, познато је да је повлачење средстава из већине фондова и програма немогуће уколико не постоји усвојен документ у коме се дефинишу циљеви, приоритети локалне заједнице за које се траже средства.

У том смислу, главни циљ стратешког планирања јесте доношење плана којим се подржава визија и вредност заједнице. Такође, циљ је остварити чврсто партнерство на локалном нивоу и заједничко дефинисање, процену и активирање развојних шанси и циљева путем заједничких акција и пројеката. Како бављење развојем захтева знање и компетенције, циљ овог процеса јесте да јача капацитете локалних људских ресурса кроз сталне едукације и обуке. Оптимална расподела буџетских средстава треба да буде заснована на приоритетима развоја општине, те стога циљ стратешког планирања јесте да иницира и да уведе праксу вишегодишњег планирања локалног будзета у циљу правовременог издвајања будзетских средстава за реализацију општинских приоритета. Законом о буџетском систему предвиђа се да се у процесу израде буџета врши вишегодишња расподела ресурса, како би се обезбедило оптимално функционисање локалне самоуправе. Оваквим планирањем, које повезује планске циљеве и активности са средствима потребним за њихову реализацију, утврђују се основни развојни правци општине и помаже у оптималној алокацији ограничених средстава.

Стратешки, законски и институционални оквир за планирање локалног развоја

Од 2005. године до данас Влада Републике Србије донела је више стратешких докумената у којима су наведени национални циљеви, приоритети и мере и који представљају оквир за разматрање и планирање и локалног развоја.

Најшири оквир локалне самоуправе представља Европска повеља о локалној самоуправи која је ратификована 2007. године. Поред ње, значајна је и Национална стратегија одрживог развоја.

Основни закон којим се одређује оквир локалне самоуправе јесте Закон о локалној самоуправи. Поред овог закона, закони од значаја за рад локалне самоуправе су и Закон о територијалној организацији, Закон о локалним изборима и сл. Ови закони су највећим делом у складу са европским законодавством проширене су ингеренције општинама и градовима и њима је знатно појачана финансијска база, неопходна за подстицање локалног економског развоја и привлачење капитала, инвестиција и нових пројеката.

Надлежности општина

Приликом планирања локалног развоја, морају се узети у обзир надлежности које су додељене локалној самоуправи. Оне немају могућности да утичу на макроекономско окружење, али имају инструменте да делују у следећим областима:

- Креирање локалног развоја и унапређење оквира за привређивање
- Политика јавних финансија
- Просторно и урбанистичко планирање и земљишна политика
- Инфраструктурно опремање локација за инвестирање
- Комунална политика
- Оснивање установа и организација
- Људски ресурси.

Дакле, најважније надлежности локалне самоуправе обухватају планирање развоја, урбанистичко планирање, комуналне делатности (водоснабдевање, даљински системи за грејање, градски и приградски превоз путника, одржавање чистоће и депонија, уређивање и одржавање јавних простора и др.), уређивање и коришћење грађевинског и пољопривредног земљишта, располагање пословним простором, развој и унапређење туризма, занатства, угоститељства и трговине, изградњу и одржавање локалних путева, заштиту

животне средине, просвету, културу, здравствену и социјалну заштиту, дечју заштиту, спорт и физичку културу, заштиту права националних мањина и заштиту од елементарних непогода.

За планирање локалног развоја најзначајније су надлежности које градови и општине имају у погледу просторног и урбанистичког планирања, уређивања грађевинског и пољопривредног земљишта, уређивања обављања комуналних делатности, управљања пословним простором, доношење програма и акционих планова унапређења стања животне средине, као и надлежности у вези са локалном инфраструктуром. Посебно су важне надлежности у вези са оним што се неформално назива малом привредом (ауто-такси превоз путника, угоститељство, занатство и трговина), али и са делатностима које имају потенцијал да у неким срединама прерасту категорију мале привреде (коришћење подручја са природним лековитим својствима и развој туризма).

Јавне финансије су моћан, али сложен инструмент политике развоја. Оно што је најтипичније за ову политику јесте чињеница да повећање прихода власти значи да више средстава мора бити узето од грађана и привреде. Доношење одлуке о томе колико и од кога узети и на шта потрошити а да то има оптималан ефекат по друштво је највећи изазов у сфери јавних финансија. Управљање финансијама треба да подразумева консултације са онима на које ова политика има најдиректнији утицај (привреда и буџетски корисници). Значајну улогу и у спровођењу ове политике има и стратешки план развоја општине.

Што се тиче просторног планирања, грађевинског земљишта и комуналне политике, постоје и ту велика оптерећења и ограничења, која треба имати у виду приликом планирања. Главно ограничење је то што градови и општине до пре неколико година нису били власници имовине коју користе што је представљало велико ограничење за добро управљање имовином и умањује правну сигурност свих учесника у овом процесу и умањује вредност коју локална самоуправа може да добије за велики део имовине којом располаже. Када је у питању грађевинско земљиште најчешће се дешава да нема одговарајуће евиденције грађевинског земљишта које користи локална самоуправа, нема стратешког плана располагања тим земљиштеем, нема обједињеног управљања грађевинским земљиштем, и сл. Вредност грађевинског земљишта поред површине и локације и степена опремљености одређује и постојање просторних и урбанистичких планова, садржина планских аката, локални приходи у вези са грађевинским земљиштем и ефикасност управе.

Стратешки план општине Житорађа

Рад на изради Стратегије развоја општине Житорађа отпочео је у марта месеца 2013. године. У периоду од марта до јуна 2013. године, одржано је пет састанака радних група.

ШЕМА ПРОЦЕСА ИЗРАДЕ СТРАТЕШКОГ ПЛАНА РАЗВОЈА ОПШТИНЕ

СТРУКТУРА СТРАТЕШКОГ ПЛАНА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ ЖИТОРАЂА

I Аналитички део	II Стратешки део	III Оперативни део
Профил заједнице (социо-економска и SWOT анализа)	Кључна питања Општи и специфични циљеви Пројекти	Акциони план за реализацију циљева

Праћење и оцена спровођења стратешког плана развоја општине Житорађа

Фазе праћења и оцене спровођења су фазе које се најчешће запостављају. Међутим, ово занемаривање је неоправдано с обзиром да је стратегија „живи“ документ који може и који треба да се мења у складу са потребама заједнице и спољашњим утицајима. Она захтева стално допуњавање новим релевантним информацијама.

Поступци којима се преиспитује стратегија (мониторинг и евалуација), уколико су добро реализоване доприносе квантификовању исхода, анализи поступака, осмишљавању корака за унапређење и усклађивање стратегије.

Кроз ове фазе стиче се увид у ток спровођења стратегија, омогућава се уочавање евентуалних грешака и предузимања корака за њихово ублажавање или елиминисање.

Послови (успешног) надзора и вредновања подразумевају:

- формирање Тима за надзор реализације Стратегије - надзор реализације Стратешког плана развоја општине могу да врше представници општинске управе са Председником општине на челу, као и сви они појединци који би, пре свега својим стручним мишљењем и квалификацијама били меродавни у вршењу валидације онога што је заиста реализовано на терену. Дакле, општина треба да предложи чланове Тима кога би чинили представници Скупштине општине, представник НВО сектора и представник стручних институција. Од тимског рада зависи да ли ће Стратегија остати мртво слово на папиру или конкретан документ који покреће конкретне акције. Уколико постоји тешкоћа у формирању овог тима, послове праћења и оцене спровођења могу спроводити запослени у Канцеларији за локални економски развој.

- преиспитивање развојних циљева и ефеката - ово подразумева трагање за одговорима на следећа питања:

  - да ли су подаци у аналитичком делу Стратегије још увек актуелни, да ли се нешто у међувремено променило
  - да ли су елементи у CWOT анализи још увек валидни?
  - да ли су неке идентификоване претње отклоњене или су се појавиле нове?
  - да ли су се отворилe неке нове могућности?
  - да ли су и у којој мери реализовани пројекти из Акционог плана?
  - да ли су циљеви одрживи и да ли их треба мењати?
  - да ли су неки циљеви реализовани и могу ли се генерисати нови?
  - да ли функционише оперативна структура за спровођење пројеката

- успостављање система извештавања – њиме се бележи рад свих појединаца и институција задужених за спровођење Стратегије. Такав систем извештавања даје могућност да све одговорне стране представе колико су успеле да остваре циљеве и задатке који су утврђени тим документом. Извештаји о раду на спровођењу Стратегије морају у себи садржати квантитативне и квалитативне податке.
- процењивање резултата који обухвата поређење тренутних резултата са задацима утврђеним Стратегијом и Акционим планом. Процена се треба вршити повремено и обавезно на крају пројекта. Извештај о Процени садржи сажетак главних активности остварене резултате и непосредан утицај на оне којима је пројекат био намењен.
- презентовање резултата локалној заједници – Тим за надзор треба да обавештава надлежне органе локалне власти и заједницу о напретку ка остварењу циљева и задатака Стратегије и Акционог плана. Припадници заједнице треба да буду обавештени о статусу средине и акцијама које појединац може предузети да би помогао да се остваре развојни задаци заједнице. То захтева осмишљавање озбиљног програма који ће надлежнима и заједници давати редовне информације.

Код саопштавања сазнања из процене резултата треба користити различите технике као што су конференције за штампу, извештаји, гостовања на медијима, панои, флајери, итд.

Надзор и вредновање треба вршити у редовним интервалима, на сваких 6 месеци. Како код нас не постоји пракса вишегодишњег буџетског планирања, обавезно их треба вршти приликом креирања буџета за наредну годину и приликом утврђивања ребаланса, као и код аплицирања за донаторска и кредитна средства.

У циљу успешнијег информисања, мотивације и укључивања великог броја грађана у активности на пословима развоја, потребно је направити план промотивних активности и на интернет страници општине перманентно оглашавати све послове који су реализовани, који су у току и који се тек планирају. На тај начин обезбеђује се медијска подршка, а информације су доступне свим заинтересованим лицима.

Израда софтвера који би садржао све информације из стратегије, све пројекте из Акционог плана, омогућио би праћење спровођења стратегије и олакшао извештавање о стању појединих пројеката. Израда оваквог софтвера, треба да буде један од приоритетних задатака општине, јер је његова примена значајна подршка успешној реализацији и спровођењу свих планираних активности.

II ПРОФИЛ ОПШТИНЕ ЖИТОРАЂА

Увод

Профил заједнице садржи податке и чињенице који су мерљиви, јасни и објективно идентификовани.

Извор података коришћен у Профилу може бити преузет из Завода за статистику и постојећих база података различитих локалних и регионалних институција као и сличних истраживања рађених у друге сврхе.

Информације могу бити представљене кроз табеле, графиконе и краће текстове.

Профил зеједнице се ради у циљу припреме и упознавања чланова Комисије за израду и имплементацију Стратегије одрживог развоја са постојећом ситуацијом и стањем унутар заједнице.

Табела 1. Основно поређење Општине и окружења

	Површина (км^2)	Процентуално учешће	Број становника	Процентуално учешће	Густина насељености
Урбана зона	35,1	16,4			
Рурална зона	178,9	83,6			
Општина	214		16368		76
Округ	2 231		90600		
Србија	88 361		7120667		

1. Основне карактеристике

1.1 Географски положај

Општина Житорађа се налази на југоистоку Србије, у Топличком округу, на удаљености 10 км од коридора 10 који повезује Србију са Македонијом, Грчком и даље са Далеким истоком.

Општина се налази на удаљености 30 км југозападно од Ниша, и гравитира Нишу као економском, политичком и културном центру.

У општини живи 16368 (8356 м. и 8012 ж.) становника у 30 насељених места.

Општина Житорађа повезана је са суседним општинама путевима регионалног значаја: на западу са општином Прокупље (Топлички округ), на северу са општином Мерошина (Нишки округ), на истоку је општина Дољевац (Нишки округ) и на југу је општина Лебане и Лесковац (Јабланички округ). Удаљеност Житорађе од центара ових општина је око 20 км што чини, да, осим саобраћајних, ове општине имају добре везе у оквиру економске сарадње и друштвено-политичког живота.

1.2 Рељеф

Најмаркантнији облик рељефа је долина Топлице са пространом алувијалном равни. Најзначајнији инфраструктурни коридори су железничка пруга Ниш-Дољевац-Прокупље-Куршумлија-Приштина и регионални

путни правац Кочане-Прокупље-Куршумлија-Приштина, којима је општине Житорађа повезана са Топлицом и долином Јужне Мораве.

Подручје општине Житорађа припада равничарској области (више од 80 % површине, односно око 170 км^2, је у интервалу испод 50 м надморске висине) са малом густином речне мреже. Река Топлица, као основа развоја целокупног подручја, одликује се великим осцилацијама протицаја, што указује на њен бујични карактер и проблеме водопривредног коришћења. Поред доминирајућих равничарских површина, западне делове општине (појас према општини Прокупље) карактеришу брдско - планински предели планине Пасјаче (удаљене 15 км од општине), обрасли шумом и богати ловном дивљачи.

1.3 Хидрографија

Хидрографска мрежа (површинске и подземне воде) Житорађе представља један од важнијих ресурса, који може бити један од потенцијала будућег развоја. Основу површинске хидрографске мреже на територији општине Житорађа чини део слива реке Топлице са притокама (углавном малим потоцима који лети пресуше). Поред тога, ово подручје, нарочито насеља на планини Пасјачи, је изузетно богато подземним изворима здраве пијаће воде. Такође, у месту Извор које се налази на 5 км од Житорађе постоји велико извориште здраве пијаће воде у народу познато под именом Смрдичко врело. Према подацима истраживања из 1956. године Житорађа поседује велико богатство подземних вода са базеном који се налази између Житорађе и Јасенице. У подножју планине Пасјаче налазе се неколико мини-извора, познатији као *кладенац*. Сви ови подаци указују на не велике површинске воде, али на велике хидро-потенцијале подземних вода.

1.4 Клима

Изузетно повољна геоморфолошка конфигурација терена, велике површине на малим надморским висинама и повољном експозицијом терена утицали су на задовољавајућу саобраћајну повезаност општине са осталим подручјима Републике. На целом подручју доминантна је умерено - континентална клима са правилним годишњим режимом, дугим вегетационим периодом (9 месеци) и високим нивоом активних биолошких температура (око 4100 ^{0}).

Климатске карактеристике

Општина Житорађа се налази у умереном континенталном климатском појасу. Клима је влажно умерена, са топлим и сувим летом и умерено хладном зимом, што указује да територија општине има умерено континенталну климу.

Најхладнији месец је јануар (са просечном температуром ваздуха + 1 ^{0}Ц), а најтоплији јул (са просечном температуром ваздуха 28.3 ^{0}Ц.

- Просечна температура ваздуха 3,01 ^{0}Ц.
- Просечна летња температура ваздуха 20,34 ^{0}Ц.
- Просечна годишња температура ваздуха 11,46 ^{0}Ц.
- Просечан годишњи број мразних дана 48.2
- Просечан годишњи број тропских дана 21,3
- Просечна годишња влажност ваздуха 75,6 %
- Просечан годишњи број ведрих дана 66,1
- Просечан годишњи број облачних дана 113,1
- Просечна годишња количина падавина л/м2. 480-520
- Просечан годишњи број дана са падањем снега 29,1
- Просечан годишњи број дана са снежним покривачем 42
- Просечан годишњи број дана са маглом 20,2
- Просечан годишњи број дана са градним падавинама 1,2 .

1.5 Историја, традиција и културно наслеђе

Историја општине Житорађа и житорађана је веома дуга и богата. У доба Рима, односно Византије, вероватно између IV и VI века, на планини Пасјачи изграђен је римско-византијски град „Житорађско кале“. Сада су остале само рушевине зида овог града. Из овог доба потиче и сачуван је верски објекат, православна црква посвећена светом архиђакону Стефану, позната као „Латинска црква“ у Глашинцу, надомак Житорађе. Спомеником културе од изузетног значаја проглашена је 1949. године.

У VII веку „Житорађско кале“ насељавају Словени.

Топлица је од друге половине XII века (1176.), па до после Косвске битке (15.-28. јуна 1389.) била у саставу српске државе. Турци су је ставили под своју непосредну власт 1454. године и поробили Србе. 1877.године Житорађа је ослобођена од Турског ропства. Ова година се сматра годином оснивања општине. Општина Житорађа се од свог настанка стално развијала.

Корени задругарства у Житорађи потичу још из 1905. године.

Железничка пруга је изграђена далеке 1925. године када је и свечано стигао први воз.

У Житорађи је саграђена црква Успенија Пресвете Богородице око 1814.-1815. године у тадашњем Селишту. Нова црква Светог Апостола Петра и Павла сеграђена је 1942. године у време окупације Немаца и Бугара и спомеником културе проглашена је 2000. године.

Трговина, угоститељство и занатство као делатности постоје у Житорађи одавно. Од 1947. послује „Житопромет“ Ниш, а од 1950. године трговинско предузеће „Пасјача“.

Уведена је струја 1958, изграђен је сеоски водовод 1972, спроведена је телефонизација 1969, отворена је сточна и зелена пијаца 1958, изграђен је мост на реци Топлици 1967, делимично су асфалтиране улице и одређен им је назив по знаменитим личностима из српске историје.

Основна школа у Житорађи је понос овог краја. Она је прва и много година образовна и васпитна, али и културна установа у селу. Почела је са радом далеке 1873. године, у доба последњег издисаја турске владавине. Од тада је непрекидно у служби народа. Сада је то велика и савремена школа. 1987. отворена је пољопривредно-машинска школа а 1966. и Народна библиотека.

Дом здравља Житорађа, са здравственим станицама и здравственим амбулантама у више села, здравствена је установа која од 1957. године пружа основну заштиту становницима општине.

Прво индустријско предузеће у Житорађи основано је 1960. године. То је било предузеће „Челик“. До деведесетих година прошлог века је запошљавао 536 радника. Данас је у стечају. Поред овог, постоје још 3 индустријска предузећа.

Привредна организација из области сточарства почела је са радом 1966. године у саставу земљорадничке задруге „Будућност“. Сада је то модерна фарма свиња „1. децембар“.

У НАТО агересији у општини Житорађа срушен је железнички и друмски мост у селу Подина а у самом насељу на сву срећу, погинулих није било.

1.6 Природни ресурси

Земљиште: Према катастарским подацима општина Житорађа располаже са 38.354ха укупне земљишне површине. У структури земљишних површина најзаступљеније је пољопривредно земљиште са површином од 17.881 ха (46,6%), затим шуме са 2.592 ха (6,8%).

Велика заступљеност пољопривредних површина на подручју општине представља значајан природни потенцијал за развој пољопривреде. Пољопривредни равничарски део лежи у долини реке Топлице где преовладавају смоница и чернозем.

КАТЕГОРИЈА ЗЕМЉИШТА	УКУПНО (ха)
Оранице и баште	13 940

Воћњаци	729
Виногради	649
Ливаде	855
Пашњаци	1 558
Пољопривредно земљиште	17 731
Шумско земљиште	2 340
Укупне површине	20 071

Шуме: Под шумом се налази 12,1% територије Општине (2 340 ха). Више од 60% укупног шумског потенцијала је у приватном власништву. У структури шума преовлађују изданичке шуме са учешћем од око 90%, док у дрвној маси доминирају лишћари (углавном храст) са преко 90%.

Просечна дрвна маса просечно годишње износи око 100 м^3, што омогућава релативно скроман обим и асортиман прераде, али се, ни са економског, ни са еколошког аспекта не може пројектовати значајније повећање експлоатације и прераде.

Шумско богатство, као изузетно важан природни ресурс, има далеко већи природни значај за општину Житорађа као подлога за развој ловног туризма.

Пошумљене површине у шуми

Врста шуме	Просеч. дрвна маса (ха)
Лишћарска	1039
Четинарска	467

Просечна дрвна маса у м^2

Врста шуме	Површина (ха)
Лишћарска	0,67
Четинарска	0,90

Воде: Хидрографска мрежа (површинске и подземне воде) Житорађе представља један од важнијих ресурса, који је, као потенцијал будућег развоја. Основу површинске хидрографске мреже на територији општине Житорађа чини део слива реке Топлице са притокама (углавном малим потоцима који лети пресуше).Поред тога, ово подручје , нарочито насеља на планини Пасјачи, је изузетно богато подземним изворима здраве пијаће воде. Такође, у месту Извор које се налази на 5 км од Житорађе постоји велико извориште здраве пијаће воде у народу познато под именом Смрдичко врело. Према подацима истраживања из 1956. године Житорађа поседује велико богатство подземних вода са базеном који се налази између Житорађе и Јасенице. У подножју планине Пасјаче налазе се неколико мини-извора, познатији као *кладенац*. Сви ови подаци указују на не велике површинске воде, али на велике хидро-потенцијале подземних вода.

Минералне сировине: На брдско планинском делу општине Житорађа, на планини Пасјачи, верификовани су и произоводно валоризоване резервне руде фелдспата, која се користи упризводњи порцелана. Експлоатација руде фелдспата у наредном периоду зависиће од динамике даљих истраживања и утврђивања резерви.Значај, који поред пољопривреде, има и развој ловног туризма и, с тим у вези, неопходност комплексног и свеобухватног приступа питању загађивања и угрожености простора на Пасјачи треба имати у виду при валоризацији овог ресурса.

Табела 1. Структура земљишних површина, 2012.година

	Општина ($км^2$)	Удео у укупној површини општине (%)	Удео општине у површини истог типа у округу (%)	Округ ($км^2$)	Удео округа у површини истог типа у Србији (%)	Србија ($км^2$)
Укупна површина	214	100				
Пољопривредна површина	200,71					51 200
Обрадиве површине	177,31					
Обрасла шумска површина	23,40					

2. Људски ресурси

На територији општине живи 16.368 становника (0,003% популације Републике Србије). Просечна густина насељености је 76 ст/км2, што је испод Републичког просека (98 ст/км2).

Иначе, становништво је, у погледу миграционих карактеристика, на територији општине најзаступљеније аутохтоно становништво (98%).

Основна **ограничења** развоја демографског потенцијала на подручју су углавном демографске природе:

1. смањење броја становника услед негативног природног прираштаја и веома изражених миграционих кретања из којих произилази негативна стопа миграција на територији општине;

2. демографско старење укупног становништва и радне снаге (дубока и најдубља демографска старост, сенилизација и феминизација радне снаге у пољопривреди);

3. висока општа стопа смртности као последица демографског старења, а делом и због неадекватне здравствене заштите, односно ниског нивоа животног стандарда;

4. негативан природни прираштај у свим општинама на подручју просторног плана - проблем обнављања становништва и ниска стопа укупног фертилитета;

5. лоша образовна структура становништва (45% укупног становништва старијег од 15 година непознатог образовања и са највише завршеном основном школом);

6. тренд пораста двочланих и једночланих, претежно старачких домаћинстава на територији општине.

Осим веома изражених демографских ограничења, на неповољна демографска кретања утичу и ограничења економске природе (висока стопа незапослености – у радном односу 1.760; пораст старог (65 и више година) и остарелог становништва (80 и више година); старачка, често једночлана и двочлана домаћинстава без редовних прихода – 499 породица користи социјалну помоћ.

У општина Житорађа има 30 насељених места од чега 29 примарних сеоских насеља и насеље Житорађа као општински политичко-административни и привредни центар. На подручју општине приметне су дневне миграције на реалацији сеоска насеља – општински центари (Житорађа и Прокупље) и општински центар – центар од међународног значаја град Ниш.

Сеоска насеља по демографској величини:

Величина структура насеља	*Број насеља*	*Број становника*
Патуљаста до 250	9	834
Мала од 250 -500	9	3.329
Средња мања од 500 - 750	4	2.678
Средња већа од 750 – 1.000	6	5.111
Велика преко 1.000 становника	2	4.416
Преко 10.000 становника	0	0
УКУПНО	30	16.368

График 1: Кретања броја становника у општини Житорађа

1948.	21250
1953.	22427
1961.	22071
1971.	21224
1981.	20710
1991.	19545
2002.	18803
2011.	16368

Структуре становништва

Полна структура:

Укупно	16368
Мушкарци	8356
Жене	8012

Старосна структура становништва према полу и старости

0-10	Мушкарци	847
	Жене	792
	Укупно	1639
11-20	Мушкарци	929
	Жене	925
	Укупно	1854
21-30	Мушкарци	951
	Жене	857
	Укупно	1808
31-40	Мушкарци	1061
	Жене	965
	Укупно	2026
41-50	Мушкарци	1118
	Жене	934
	Укупно	2052
51-60	Мушкарци	1162
	Жене	995
	Укупно	2157
61-65	Мушкарци	651
	Жене	584
	Укупно	1235
65 и више	Мушкарци	1637
	Жене	1960
	Укупно	3597
	Укупно М.	**8356**
	Укупно Ж.	**8012**
	УКУПНО	**16368**

Пунолетних мушкараца		6780
Пунолетних жена		6501
Укупно пунолетних		13281

Просечна старост становништва је 41,72 године.

Проценти становништва по старосној групи:

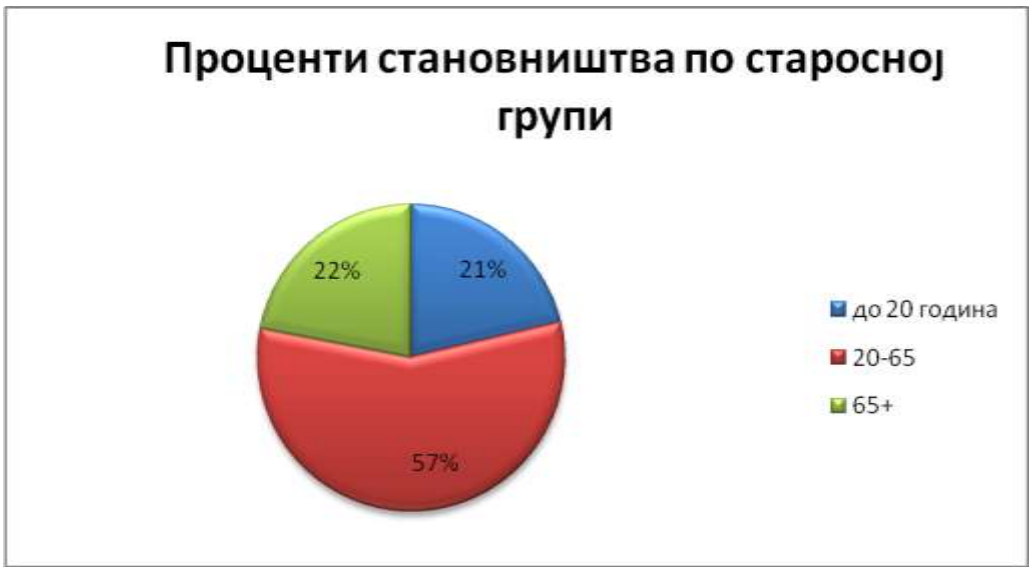

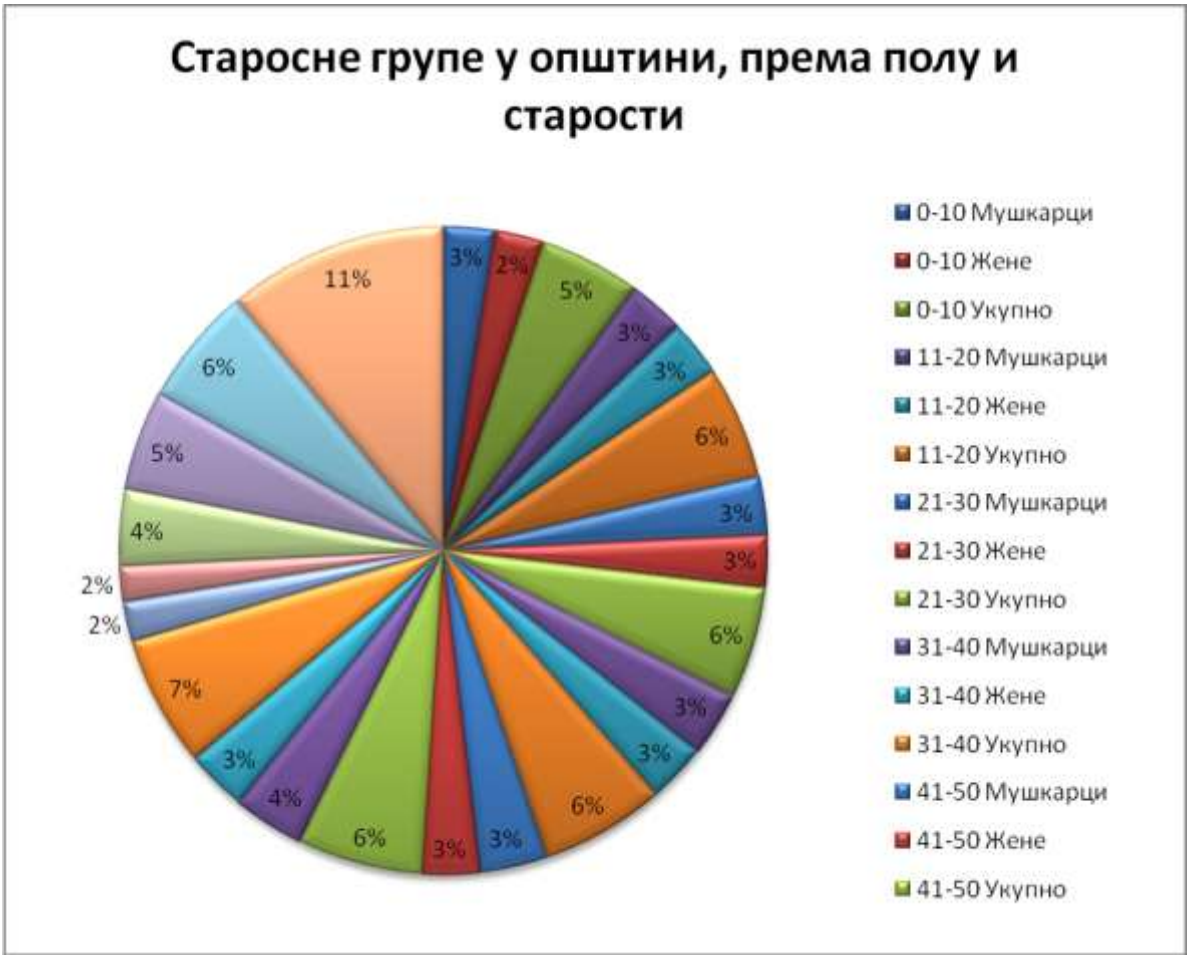

График: Старосне групе у општини, према полу и старости

- Социо-економска структура становништва:

Активности становништва општине Житорађа према резултатима пописа становништва

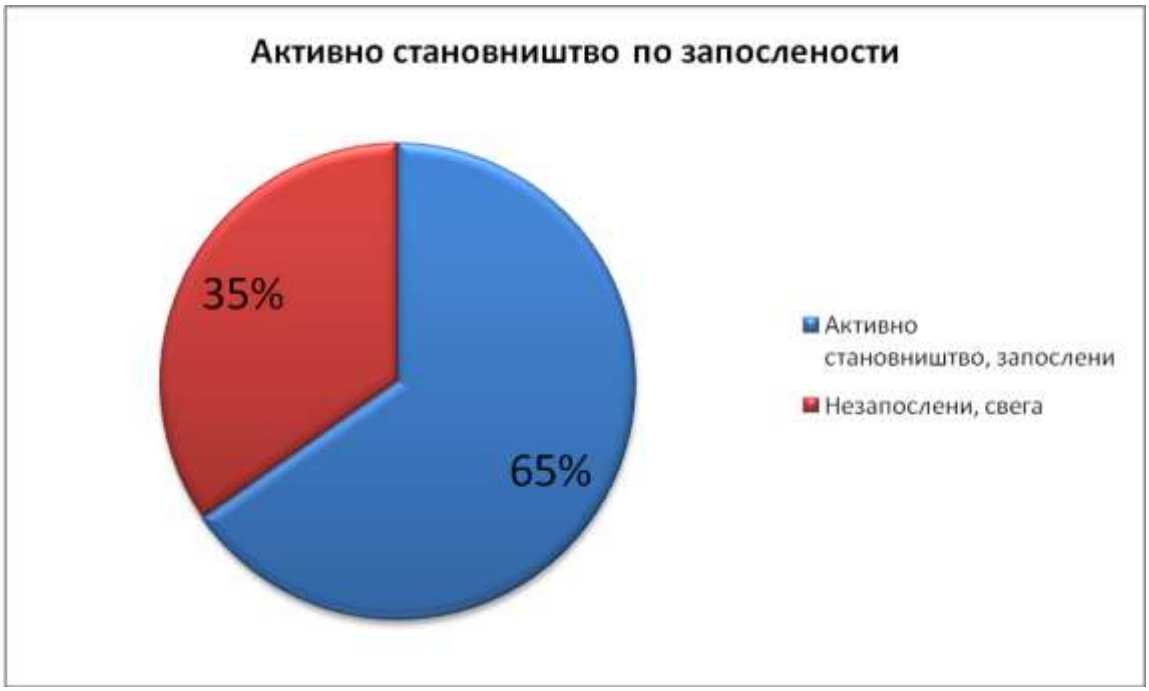

Области у којима је становништво активно

	2011	03.2011	11.2011	12.2011	03.2012	11.2012
Укупно	882	865	899	880	867	892
А - Пољопривреда, шумарство и рибарство	80	77	83	83	97	68
Б - Рударство	1	1	1	1	1	0
В - Прерађивачка индустрија	195	181	209	184	179	188
Г - Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	13	14	13	13	13	13
Д - Снабдевање водом; управљање отпадним водама, контролисање процеса уклањања отпада и сличне активности	19	19	19	20	20	20
Ђ - Грађевинарство	0	0	1	1	1	1
Е - Трговина на велико и трговина на мало; поправка моторних возила и мотоцикала	24	19	28	29	25	32
Ж - Саобраћај и складиштење	12	12	13	12	12	13
З - Услуге смештаја и исхране	1	1	0	0	0	0
И - Информисање и комуникације	1	1	1	2	1	2
Ј - Финансијске делатности и делатност осигурања	2	2	2	3	1	4
К - Пословање некретнинама	0	0	0	0	0	0

Л - Стручне, научне и техничке делатности	39	41	37	41	34	49
Љ - Административне и помоћне услужне делатности	1	2	0	0	0	0
М - Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	68	67	69	69	68	71
Н - Образовање	229	233	224	226	228	225
Њ - Здравствена и социјална заштита	170	167	172	170	161	178
О - Уметност; забава и рекреација	25	25	24	24	24	25
П - Остале услужне делатности	3	3	3	2	2	3

Образовна структура становништва:

Укупно образовано становништво преко 15 година старости

Укупно	Укупно	13883		
	Мушкарци	7085	51,03364	%
	Жене	6798	48,96636	%
Без школске спреме	Укупно	1033	7,440755	%
	Мушкарци	152	14,71442	%
	Жене	881	6,345891	%
Непотпуно основно образовање	Укупно	2878	20,73039	%
	Мушкарци	1150	8,283512	%
	Жене	1728	12,44688	%
Основно образовање	Укупно	3672	26,44961	%
	Мушкарци	1846	13,29684	%
	Жене	1826	13,15278	%
Средње образовање - свега	Укупно	5560	40,04898	%
	Мушкарци	3493	25,16027	%
	Жене	2068	14,89592	%
Гимназија	Укупно	161	1,159692	%
	Мушкарци	88	0,633869	%
	Жене	73	0,525823	%
Средње стручне школе у трајању краћем од 4 године	Укупно	2878	20,73039	%
	Мушкарци	1970	14,19002	%
	Жене	908	6,540373	%
Средње стручне школе у трајању 4 године	Укупно	2437	17,55384	%
	Мушкарци	1357	9,774544	%
	Жене	1080	7,779298	%
Специјализација после средњег образовања	Укупно	84	0,605057	%

	Мушкарци	78	0,561838	%
	Жене	6	0,043218	%
Више образовање	Укупно	395	2,845206	%
	Мушкарци	253	1,822373	%
	Жене	142	1,022834	%
Високо образовање	Укупно	288	2,07448	%
	Мушкарци	159	1,145286	%
	Жене	129	0,929194	%
Непознато	Укупно	57	0,410574	%
	Мушкарци	32	0,230498	%
	Жене	25	0,180076	%

Етничка структура

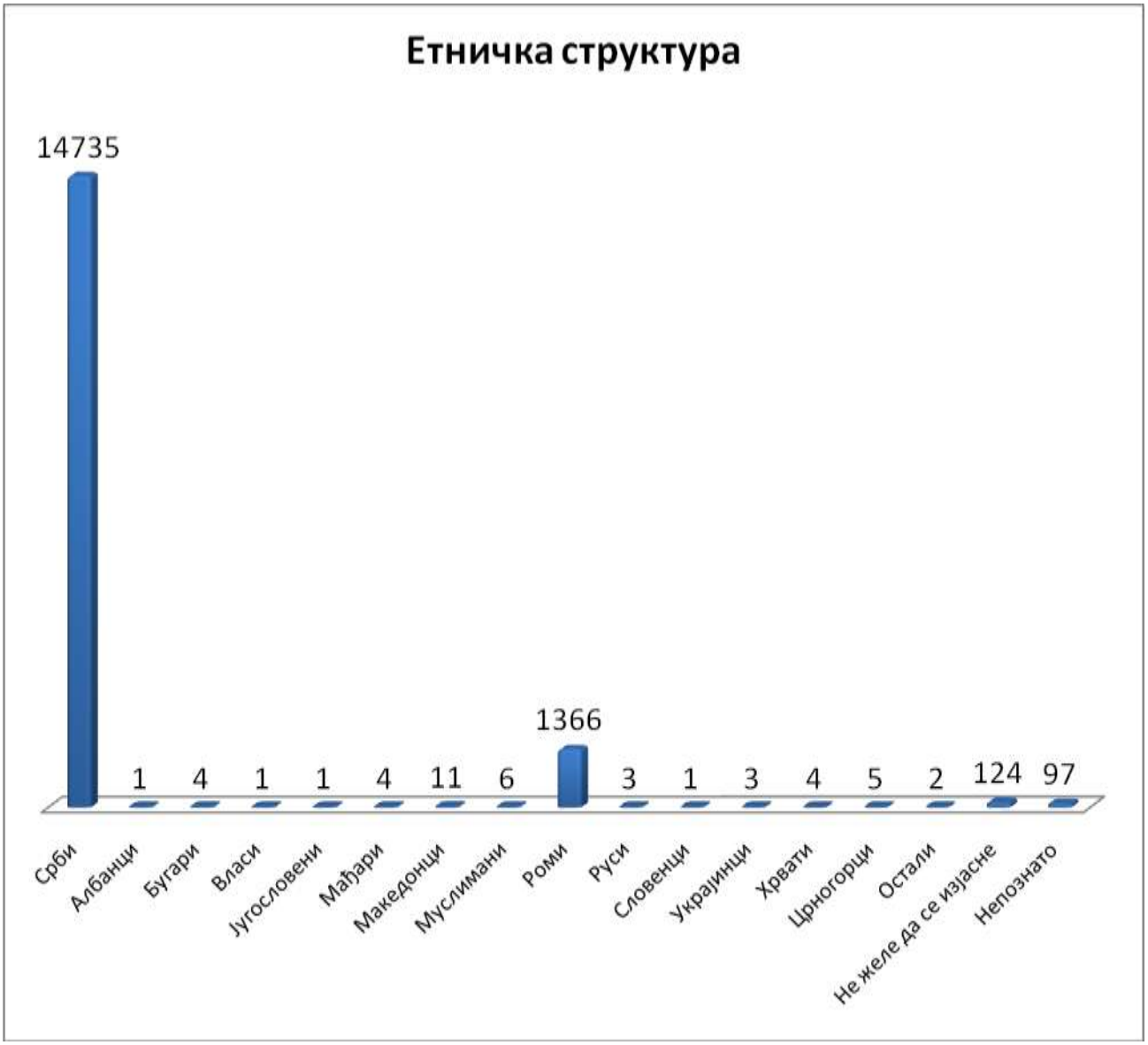

Етничка структура у %

Укупно	16368		
Срби	14735	90,02	%
Албанци	1	0,006	%
Бугари	4	0,024	%
Власи	1	0,006	%
Југословени	1	0,006	%
Мађари	4	0,024	%
Македонци	11	0,067	%
Муслимани	6	0,037	%
Роми	1366	8,346	%
Руси	3	0,018	%
Словенци	1	0,006	%
Украјинци	3	0,018	%
Хрвати	4	0,024	%
Црногорци	5	0,031	%
Остали	2	0,012	%
Нису се изјаснили	124	0,758	%
Непознато	97	0,593	%

Структура становништва према вероисповести

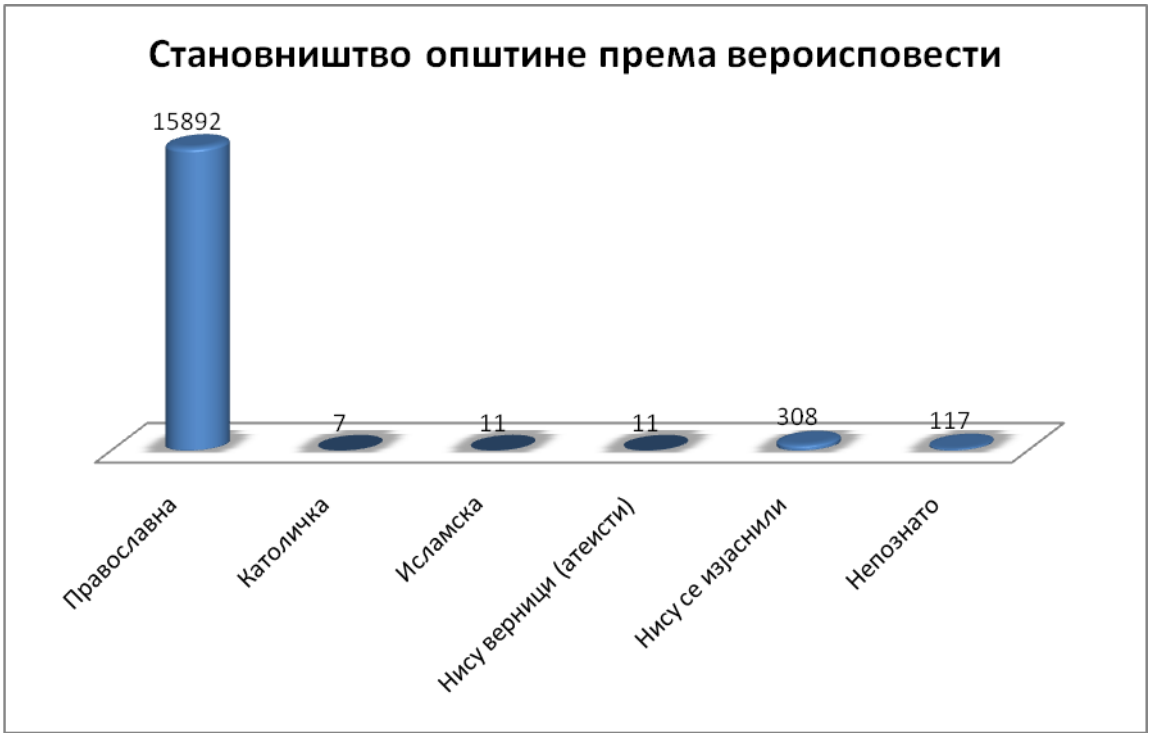

Структура становништва према матерњем језику:

3. Анализа стања привреде у општини Житорађа

Резиме

Анализа постојећег степена привредне развијености

	Укупно	Активно становништво, свега	Активно становништво, запослени	Незапослени, свега	Незапослени, некада радили	Незапослени, траже први посао	Неактивно становништво, свега	Неактивно становништво, деца млађа од 15 година	Неактивно становништво, пензионери	Неактивно становништво, лица са приходима од имовине	Неактивно становништво, ученици / студенти	Неактивно становништво, у (домаћице)	Неактивно становништво, остало
Укупно	16368	4949	3230	1719	608	1111	11419	2485	4039	337	938	2665	955
Мушкарци	8356	3370	2382	988	429	559	4986	1271	1942	287	471	434	581
Жене	8012	1579	848	731	179	552	6433	1214	2097	50	467	2231	374
Испод 15 г.													
Укупно	2485	0	0	0	0	0	2485	2485	0	0	0	0	0
Мушкарци	1271	0	0	0	0	0	1271	1271	0	0	0	0	0
Жене	1214	0	0	0	0	0	1214	1214	0	0	0	0	0
15-19													
Укупно	1008	133	14	119	9	110	875	0	0	6	723	58	88
Мушкарци	505	82	12	70	5	65	423	0	0	5	362	9	47
Жене	503	51	2	49	4	45	452	0	0	1	361	49	41
20-24													
Укупно	955	468	202	266	37	229	487	0	1	22	174	163	127
Мушкарци	482	279	138	141	17	124	203	0	1	18	84	19	81
Жене	473	189	64	125	20	105	284	0	0	4	90	144	46
25-29													
Укупно	853	539	312	227	54	173	314	0	1	22	31	189	71
Мушкарци	469	338	227	111	34	77	131	0	0	22	18	42	49
Жене	384	201	85	116	20	96	183	0	1	0	13	147	22
30-49													
Укупно	4078	2542	1728	814	308	506	1536	0	76	106	10	1073	271
Мушкарци	2179	1672	1227	445	213	232	507	0	48	93	7	171	188
Жене	1899	870	501	369	95	274	1029	0	28	13	3	902	83
50-59													
Укупно	2157	959	715	244	166	78	1198	0	287	105	0	653	153
Мушкарци	1162	736	561	175	129	46	426	0	136	84	0	105	101

Жене	995	223	154	69	37	32	772	0	151	21	0	548	52
60-64													
Укупно	1235	221	172	49	34	15	1014	0	632	56	0	245	81
Мушкарци	651	194	148	46	31	15	457	0	279	52	0	61	65
Жене	584	27	24	3	3	0	557	0	353	4	0	184	16
65 и старији													
Укупно	3597	87	87	0	0	0	3510	0	3042	20	0	284	164
Мушкарци	1637	69	69	0	0	0	1568	0	1478	13	0	27	50
Жене	1960	18	18	0	0	0	1942	0	1564	7	0	257	114

График бр. 5: Кретање броја запослених, годишњи просек

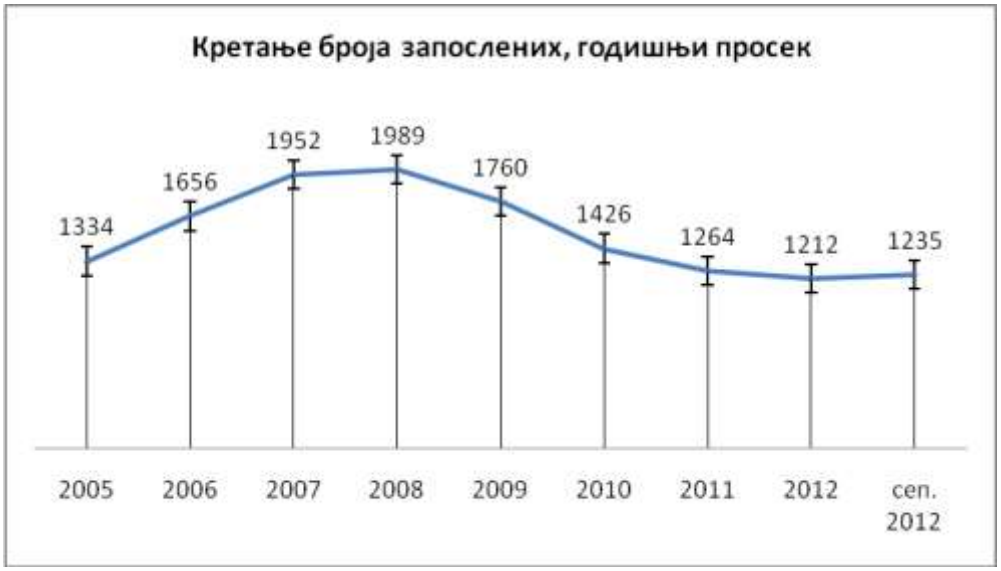

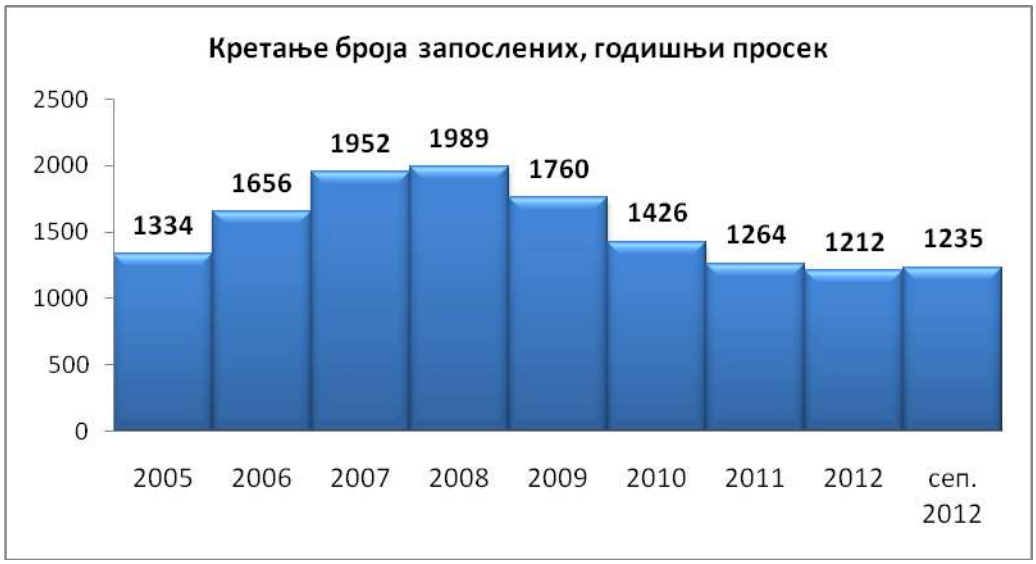

Табела 3: Запослени у општини према секторима, стање 2012. године

	2011	03.2011	11.2011	12.2011	03.2012	11.2012
Укупно	882	865	899	880	867	892
А - Пољопривреда, шумарство и рибарство	80	77	83	83	97	68
Б - Рударство	1	1	1	1	1	0
В - Прерађивачка индустрија	195	181	209	184	179	188
Г - Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	13	14	13	13	13	13
Д - Снабдевање водом; управљање отпадним водама, контролисање процеса уклањања отпада и сличне активности	19	19	19	20	20	20
Ђ - Грађевинарство	0	0	1	1	1	1
Е - Трговина на велико и трговина на мало; поправка моторних возила и мотоцикала	24	19	28	29	25	32
Ж - Саобраћај и складиштење	12	12	13	12	12	13
З - Услуге смештаја и исхране	1	1	0	0	0	0
И - Информисање и комуникације	1	1	1	2	1	2
Ј - Финансијске делатности и делатност осигурања	2	2	2	3	1	4
К - Пословање некретнинама	0	0	0	0	0	0
Л - Стручне, научне и техничке делатности	39	41	37	41	34	49
Љ - Административне и помоћне услужне делатности	1	2	0	0	0	0
М - Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	68	67	69	69	68	71
Н - Образовање	229	233	224	226	228	225
Њ - Здравствена и социјална заштита	170	167	172	170	161	178
О - Уметност; забава и рекреација	25	25	24	24	24	25
П - Остале услужне делатности	3	3	3	2	2	3

Извор: Републички завод за статистику.

Графикон запослености у општини

А - Пољопривреда, шумарство и рибарство
Б - Рударство
В - Прерађивачка индустрија
Г - Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација

Д - Снабдевање водом; управљање отпадним водама, контролисање процеса уклањања отпада и сличне активности
Ђ - Грађевинарство
Е - Трговина на велико и трговина на мало; поправка моторних возила и мотоцикала
Ж - Саобраћај и складиштење
З - Услуге смештаја и исхране
И - Информисање и комуникације
Ј - Финансијске делатности и делатност осигурања
К - Пословање некретнинама
Л - Стручне, научне и техничке делатности
Љ - Административне и помоћне услужне делатности
М - Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање
Н - Образовање
Њ - Здравствена и социјална заштита
О - Уметност; забава и рекреација
П - Остале услужне делатности

Незапосленост

Од укупног броја становника општине, незапослено је 2.887, од којих 1.509 (52,3%) први пут тражи посао. Од укупног броја незапослених, 1.363 су жене односно 47,2%.

Зараде

Просечна зарада:

2007	2008	2009	2010	2011
24035	27234	22510	24891	28171

Анализа структуре привреде по делатностима и величини

Основни привредни сектори

Табела 5: Пољопривредна површина према начину коришћења, предузећа, задруге и породична газдинства у периоду 2008-2012 (ха)

	Пољопривредна површина	Оранице и баште					Воћњаци	Виногради	Пашњаци и ливаде
		укупно	Од тога						
			Жито	Индустријско биље	Повртно биље	Крмно биље			
2012	20 071	13 940	7 796	35	1 900	320	840	699	2 350
2011	20 071	13 940	7 938	30	1 810	290	820	699	2 353
2010	20 071	13 940	7 941	30	1 830	310	760	699	2 370
2009	20 071	13 940	7 936	35	1 820	300	755	699	2 395
2008	20 071	13 940	8 018	35	1 796	300	729	649	2 413

Извор: РСЗ, Општине у Србији 2008, 2009, 2010, 2011 и 2012.године

Биљна производња:

График бр.12: Кретање просечног приноса пшенице у Општини (кг/ха)

2008.год.	2009.год.	2010.год	2011.год.	2012.год.
3 000	3 000	3 200	3 000	2 000

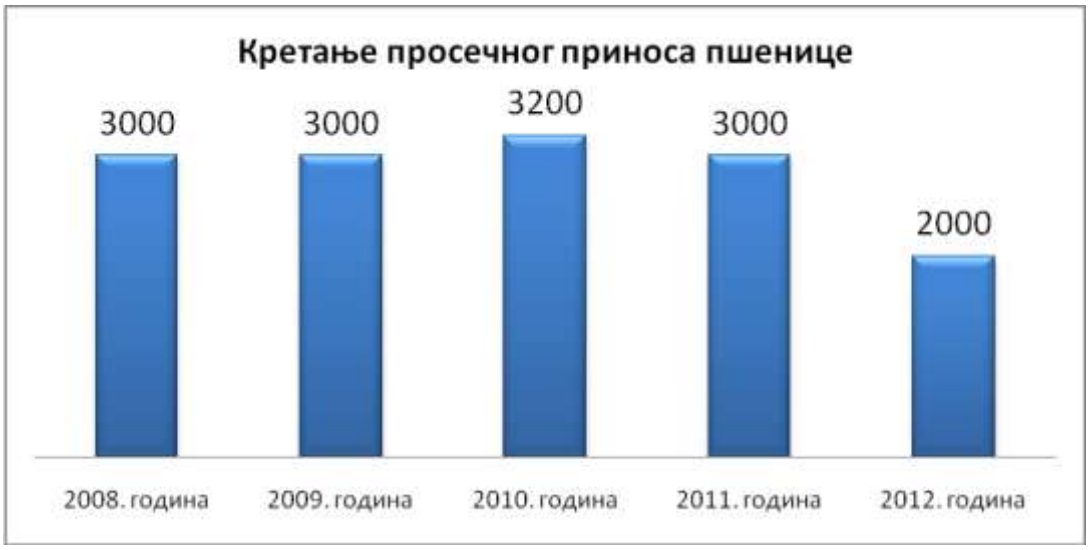

График бр.13: Кретање просечног приноса кукуруза у Општини (кг/ха)

2008.год.	2009.год.	2010.год	2011.год.	2012.год.
6 200	5 800	5 500	6 000	3 000

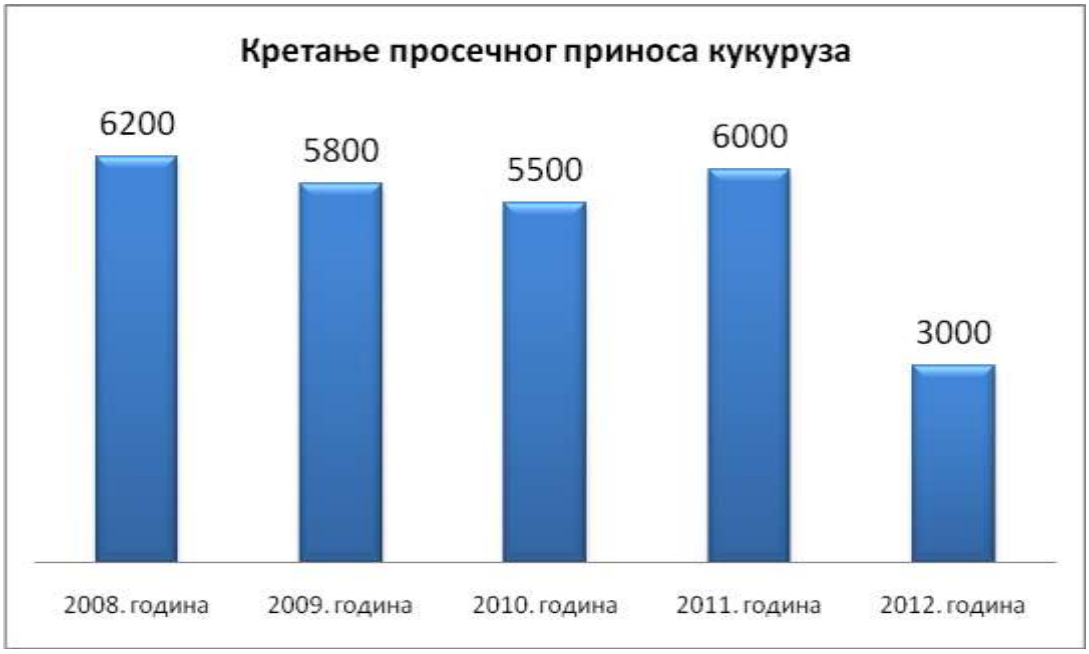

Производња повртног биља.

Пасуљ се у општини Житорађа производи као здружени усев заједно са кукурузом. Површине засађене искључиво пасуљом су симболичне.

График бр. 14: Кретање просечног приноса лубенице у општини (кг/ха)

2008.год.	2009.год.	2010.год	2011.год.	2012.год.
30 000	30 000	35 000	40 000	20 000

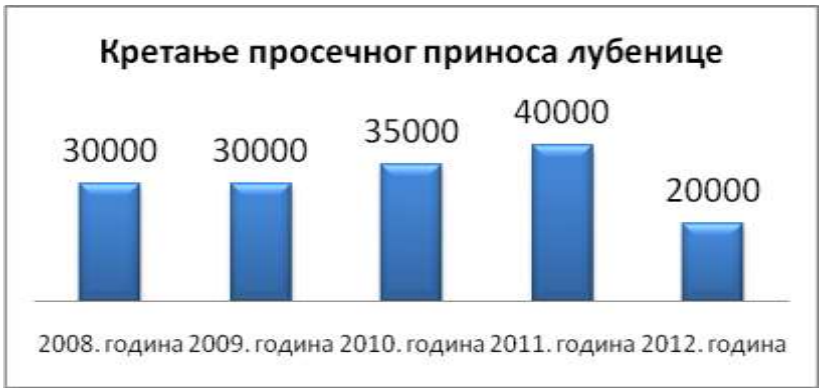

График бр. 15: Кретање просечног приноса кромпира у општини (кг/ха)

2008.год.	2009.год.	2010.год	2011.год.	2012.год.
22 000	20 000	18 000	20 000	15 000

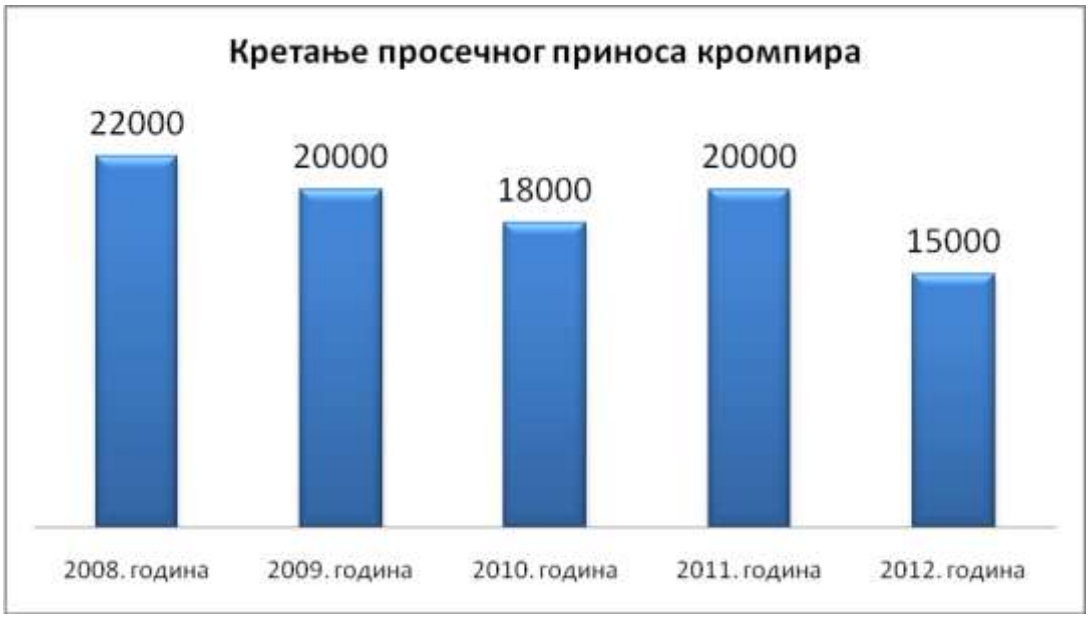

График бр. 16: Кретање просечног приноса паприке у општини (кг/ха)

2008.год.	2009.год.	2010.год	2011.год.	2012.год.
28 000	26 000	26 000	28 000	25 000

График бр. 17: Кретање просечног приноса парадајза у општини (кг/ха)

2008.год.	2009.год.	2010.год	2011.год.	2012.год.
60 000	60 000	60 000	60 000	60 000

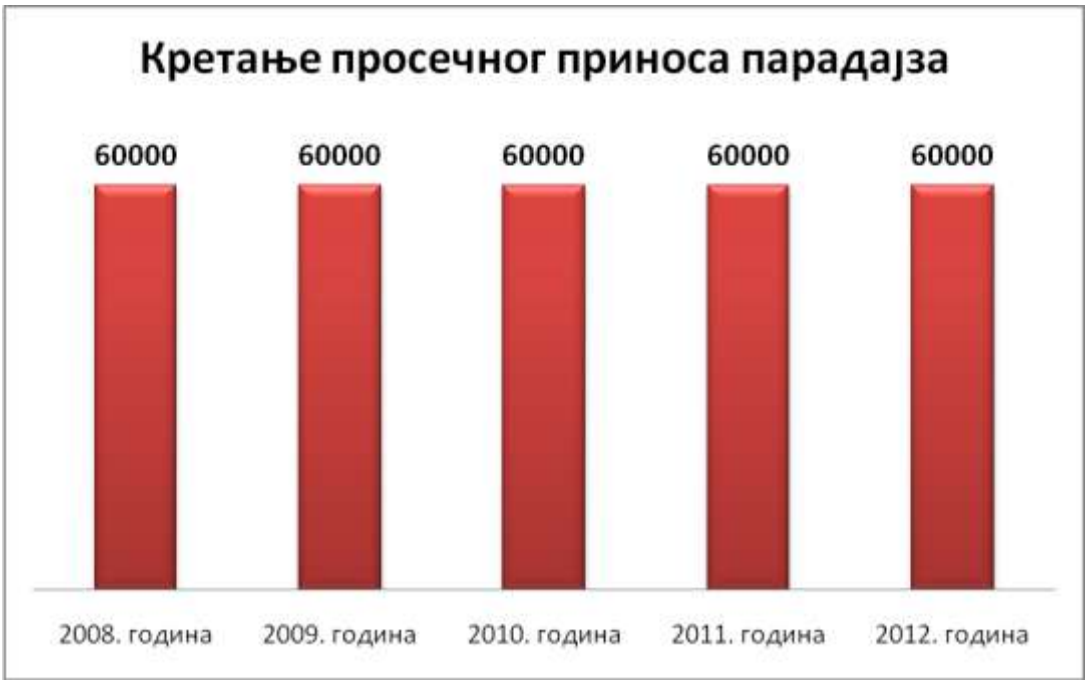

Остали пољопривредни производи

График бр. 18: Кретање просечног приноса детелине у општини (кг/ха)

2008.год.	2009.год.	2010.год	2011.год.	2012.год.
35 000	32 000	35 000	35 000	20 000

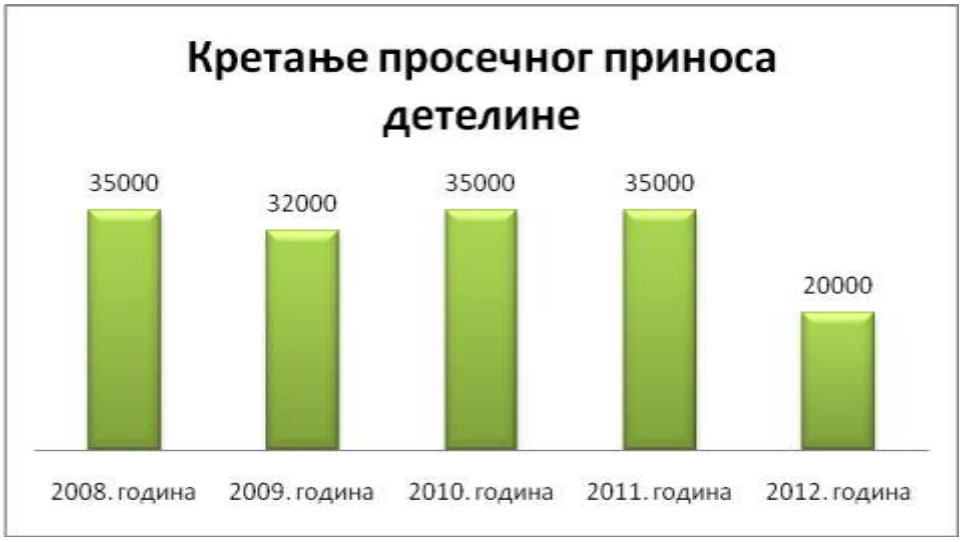

График бр. 19: Кретање просечног приноса луцерке у општини (кг/ха)

2008.год.	2009.год.	2010.год	2011.год.	2012.год.
80 000	70 000	70 000	70 000	35 000

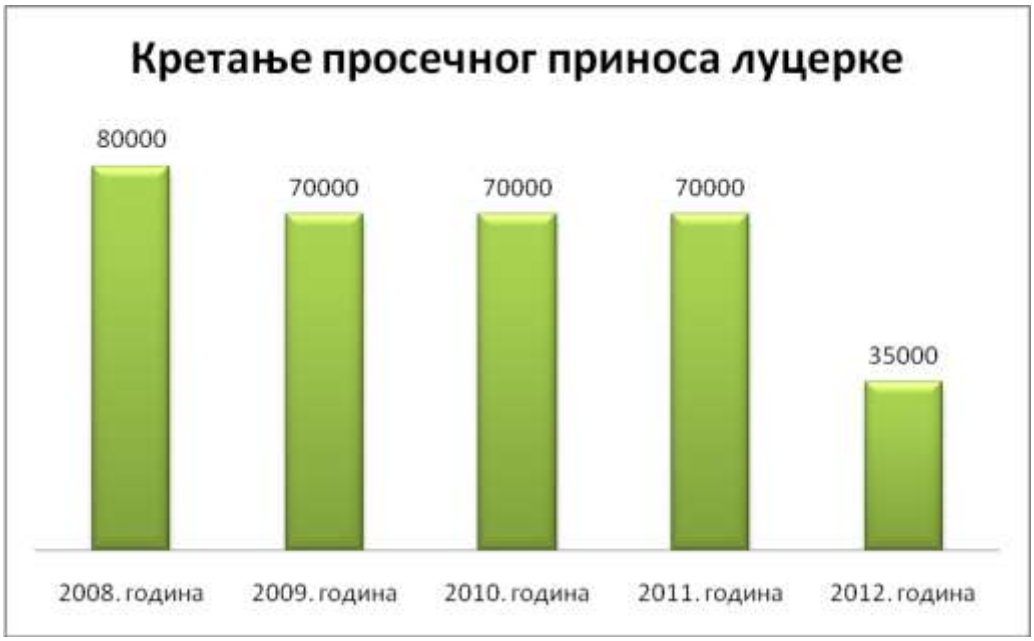

График бр. 20: Кретање просечног приноса јабуке у општини (кг/стабло)

2008.год.	2009.год.	2010.год	2011.год.	2012.год.
15 000	15 000	14 000	15 000	10 000

График бр. 21: Кретање просечног приноса шљиве у општини (кг/стабло)

2008.год.	2009.год.	2010.год	2011.год.	2012.год.
30 000	28 000	25 000	30 000	18 000

График бр. 22: Кретање просечног приноса грожђа у општини (кг/стабло)

2008.год.	2009.год.	2010.год	2011.год.	2012.год.
12 000	12 000	10 000	12 000	8 000

График бр. 23: Кретање просечног приноса вишње у општини (кг/стабло)

2008.год.	2009.год.	2010.год	2011.год.	2012.год.
15 000	15 000	14 000	15 000	10 000

Сточарство:

Табела 6: Кретање сточног фонда у општини

		2012.год.	2011.год.	2010.год.	2009.год.	2008.год.	Просек 2008-2012
Говеда	Укупно краве и стеоне јунице	1 750	1 550	1 580	1 630	1 660	1434
Свиње	Укупно крмаче и супрасне назимице	26 000	28 000	32 000	35 000	38 000	31800
Овце	Укупно	1 000	1 100	1 220	1 300	1 380	1200

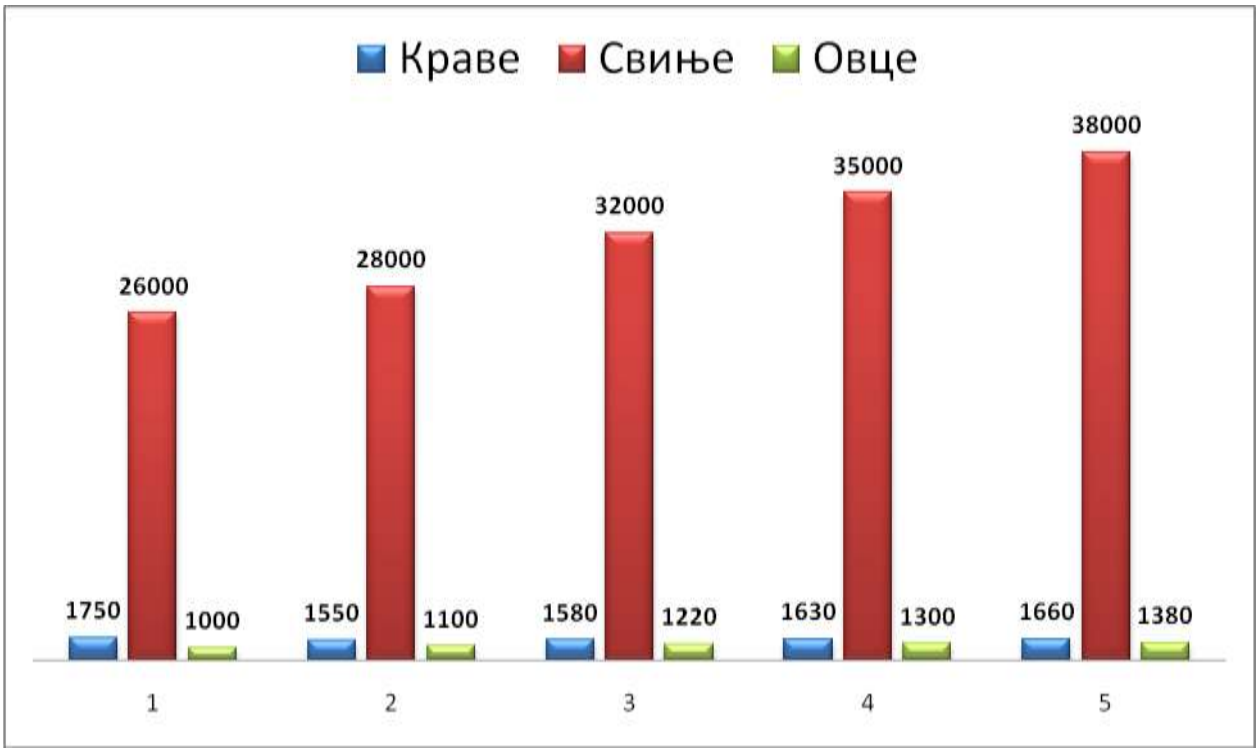

4. Инфраструктура

Саобраћајна инфраструктура

На подручју општине заступљени су путни и железнички саобраћај. Постојећа мрежа путног саобраћаја има следеће карактеристике:

- Укупна дужина државних путева I и II реда и општинских путева износи 96 км, од чега путева првог реда нема, на путеве другог реда отпада 41 км (П - 245 Ниш – Житорађа – Прокупље - Приштина пролази кроз Житорађу, П—221 Ниш - Пејковац – Прокупље - Приштина пролази кроз Добрич средиште повртарске и пољопривредне производње општине, и П - 223 А који повезује општину Житорађа са општином Бојник и пролази кроз Дубово) и на општинске путеве отпада 55 км.

- Удаљеност општине од међународног путног коридора Е - 75 износи 10 км.

- Густина мреже општинских путева је испод републичког просека.

- Саобраћајно оптерећење има тренд благог раста на појединим деоницама посебно на П-245, а доминирају путнички аутомобили са више од 75% заступљености, док на сва теретна возила отпада 16%.

На подручју општине постоји једноколосечна неелектрифицирана железничка пруга број 71 у дужини од 14 км (Ниш – Дољевац – Кастрат - Косово Поље) са дозвољеном брзином кретања 60 км/ч.

Основни **проблеми** саобраћајне инфраструктуре и функционисања истог су:

- неизграђеност и некомплетираност деоница путева II реда као и лоше стање локалне мреже путева;
- основно ограничење мреже локалних путава је у томе што од 55 км путева, нешто мање од половине нема савремени коловозни застор;
- саобраћајно непрегледне раскрснице;
- неразвијен систем пешачких и бициклистичких стаза и мешање бициклистичког и пешачког саобраћаја са друмским и железничким;
- алтернативни путни правци као обилазнице око насељених места;
- нерешено питање мирујућег саобраћаја;
- развијеност јавног линијског друмског превоза путника није задовољавајућа и последица је лошег квалитета локалне путне мреже;
- железничка пруга је једноколосечна неелектрифицирана железничка пруга те је саобраћај ограничен лошим стањем исте;
- необезбеђени путни прелази преко железничке пруге;
- и веома мали број регионалних железничких линија за превоз путника.

Комунална инфраструктура

Водопривредна инфраструктура – Водоснабдевање: Водопривредна инфраструктура на територији општине има следеће карактеристике:

Хидрографска мрежа на територији општине Житорађа је врло развијена. Основу хидрографске мреже на територији општине чине водотокови I и II реда. У водотоке I реда категорисани су токови: река Топлица, Југбогдановачка, Топоничка и Дубовска река, а у водотоке II реда припадају: бујични потоци, канали, баре, пропусти и др. (Лестарски, Студенички, Староречки, Дубоки и Пјетловачки поток).

Због не изведених регулационих радова на водотоцима постоји потенцијална опасност од изливања река, потока и канала и плављења сеоских домаћинстава и обрадивог пољопривредног земљишта, ради чега је 10% укупне површине територије изложено поплавама.

Река Топлица има изузетан значај за овај крај, чија плодна долина је изузетно погодна за пољопривреду. Остале притоке (мале реке, канали и потоци) имају обележје бујичних токова чија је конфигурација терена брдско – планинска. Корита ових потока нису регулисана, те за време обилних падавина и наглог топљења снега изливају се.

На територији општине нема природних језера, али постоје богата изворишта воде која представљају право богатство јер се ради о потпуно чистој води без икаквих примеса које треба искористити.

Већина насеља на подручју снабдева се водом за пиће из бунара и цеви са хидрофорима, сем насељеног места Житорађа које има јавни систем (из изворишта Речица 3-4 *л*/мин и Моравиште 24,5 *л*/мин) којим управља комунално предузеће и тренутно функционише на граници постојећег капацитета. Квалитет воде из бунара није задовољавајући.

Покривеност канализацијом на простору општине није задовољавајућа. Канализациона мрежа постоји само у седишту општине, нема сабирних колектора. који би све отпадне воде сакупили и евакуисали низводно, већ се поједини краци канализационог система воде према најближој обали и упуштају у реку.

Стање санитације сеоских насеља је лоше, без канализационих система и санитарно безбедних септичких јама; отпадне воде из домаћинстава и стаја се упуштају у провизорне септичке јаме преко којих се уводе у подземне воде или усмеравају према најближим водотоцима. У насељима на планинском подручју ситуација је нешто боља због малог броја становника и мале специфичне потрошње воде.

Индустрија производи и испушта отпадне воде у реке. У овом тренутку многи индустријски погони не раде или раде са смањеним капацитетом.

Шумски фонд

Посечена дрвна маса

m3

	2006				2007				2008				2009			
	Укупно		Техничко дрво		Укупно		Техничко дрво		Укупно		Техничко дрво		Укупно		Техничко дрво	
	Лишћ.	Чет.	Лишћ.	Чет.	Лишћ.	Чет.	Лишћ.	Чет.	Лишћ.	Чет.	Лишћ.	Чет.	Лишћ.	Чет.	Лишћ.	Чет.
Посечена дрвна маса - укупно																
Житораћа	1842	348	76	163	2275	942	306	530	1340	727	31	208	402	92	25	28
Посечена дрвна маса у шумама у државној својини																
Житораћа	1634	348	62	163	2040	942	306	530	1204	719	0	205	268	87	0	23
Посечена дрвна маса у шумама у приватној својини																
Житораћа	208	-	14	-	235	-	-	-	136	8	31	3	134	5	25	5

Извор података: Републички завод за статистику

5. Локална самоуправа

Табела 6. Структура одборника у скупштини општине, 2012.

	Број одборника у скупштини општине	**Удео у укупном броју одборника у скупштини општине (%)**
УКУПНО	31	
ДС	11	35,48%
СРС	5	16,13%
УРС	3	9,68%
СПС	4	12,90%
Група грађана	2	6,45%
НС	2	6,45%
ЈС	2	6,45%
СНС	2	6,45%

Јавне финанасије

Укупни приходи општине Житорађа у 2013. години износе: **498.531.918** динара.

Буџет се пуни од: пореских прихода, трансфера новца од Републике, прихода од имовине, прихода од продаје добара и услуга и осталих прихода (слика 3.).

Пореске приходе општина прикупља кроз наплату пореза на зараде, добит и капиталне добитке, пореза на добра и услуге, пореза на имовину и осталих пореза.

Приходе од имовине општина прикупља кроз наплату накнаде за коришћење и уређење грађевинског земљишта.

Приходи од продаје добара и услуга обухватају различите таксе које локална управа прикупља у нашој општини.

Остали приходи обухватају приходе од новчаних казни, као и све неодређене и мешовите приходе које прикупља општина.

Трансфери представљају прилив новца из Републичког буџета у корист општине.

Трансфери из Републичког буџета чине 61% извора финансирања наше општине (слика 4.). Општине са најнижим степеном развијености добијају пропорционално више новца.

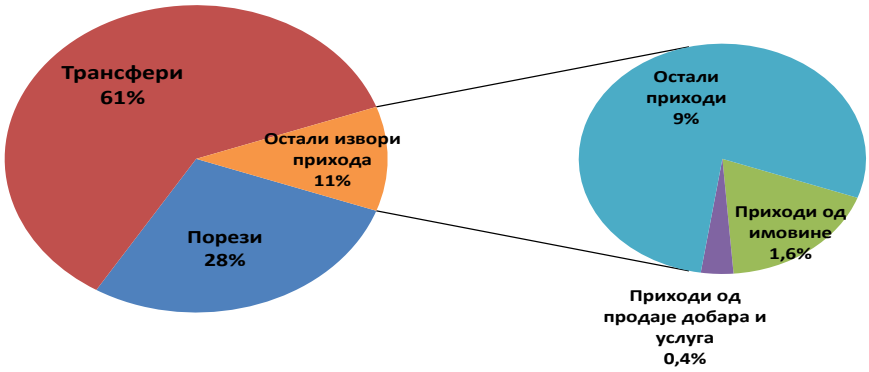

Слика 4.

Планирани расходи у 2013. години

Једно од основних буџетских начела јесте равнотежа прихода и расхода, стога укупни расходи општине Житорађа у 2013. години износе 498.531.918 динара (слика 5.).

Слика 5.

У 2013. години највише новца из буџета биће издвојено за развој заједнице, општинску управу и образовање. У табели можете видети колико је процентуално учешће појединих ставки у укупним трошковима буџета.

Назив	**План за 2013. годину**	**% учешће у укупним трошковима**
Развој заједнице	245.600.000	49,26%
Општинска управа	81.916.261	16,43%
Образовање	67.691.102	13,58%
Социјална заштита	19.444.171	3,90%
Спорт	18.900.000	3,79%
Остали расходи	18.300.000	3,67%
Скупштина и председник општине	18.213.490	3,65%
Култура	11.936.044	2,39%
Фонд за заштиту животне средине	4.000.000	0,80%

Дотације невладиним организацијама	3.900.850	0,78%
Средства резерве	3.250.000	0,65%
Фонд за помоћ у запошљавању	3.000.000	0,60%
Канцеларија за младе	1.450.000	0,29%
Фонд за развој пољопривреде	930.000	0,19%
Укупно	**498.531.918**	**100,00%**

Табела 7.

Расходи се могу приказати и по функционалној класификацији, односно према намени за коју се новац из буџета троши. Постоји 10 категорија у које се групишу трошкови (слика 8.):

1. опште јавне услуге,
2. одбрана,
3. јавни ред и безбедност,
4. економски послови,
5. заштита животне средине,
6. послови становања и заједнице,
7. здравство,
8. рекреација, спорт, култура и вере,
9. образовање и
10. социјална заштита.

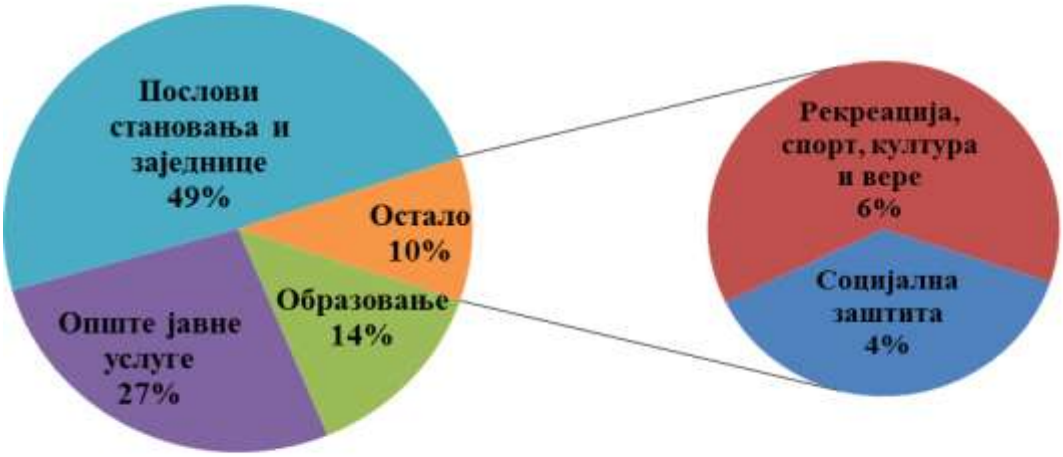

Слика 8.

У развој заједнице биће потрошено укупно **245.600.000** динара, што чини скоро 50% укупних трошкова буџета (табела 8.).

Пројекти	План за 2013. годину	% учешће у укупним трошковима
Ком.потребе и путна привреда	197.000.000	39,52%
Подршка програмима донација	10.000.000	2,01%
Израда главног колектора за сакупљање отпадних вода од Ђакуса до Држановца и од Влахова до Бадњевца	10.000.000	2,01%
Рек. и одржавање водовдне и канализационе мреже	5.000.000	1,00%
Израда пројеката и елабората	4.500.000	0,90%
Пројекат наводњавања пољопривредног земљишта	4.000.000	0,80%
Отплата камате и главнице за водоснабдевање	4.000.000	0,80%
Средства за израду просторног и плана г.рег.	3.000.000	0,60%
Накнада ЈКП-у за одржавање зелених површина	2.800.000	0,56%
Адаптација зграде за противпожарну станицу	2.500.000	0,50%
Куповина земљишта и некретнина	2.000.000	0,40%
Изградња трафоа за водоснабдевање	800.000	0,16%
Укупно	**245.600.000**	**49,26%**

Табела 8.

Укупни расходи за образовање из буџета у 2013. години износе **67.691.102** динара и чине 13,6% укупних трошкова (табела 9.).

Образовање	План за 2013. годину	% учешће у укупним трошковима
Предшколско образовање	31.856.824	6,39%
Основно образовање	31.079.278	6,23%
Средње образовање	4.755.000	0,95%
Укупно	**67.691.102**	**13,58%**

Табела 9.

За спорт, културу и младе у нашој општини планирано је укупно **32.286.044** динара, што чини 6,5% укупних трошкова у буџету (табела 10.).

Назив	План за 2013. годину	% учешће у укупним трошковима
Спорт	18.900.000	3,79%
Култура	11.936.044	2,39%
Канцеларија за младе	1.450.000	0,29%
Укупно	**32.286.044**	**6,48%**

Табела 10.

За социјалну помоћ у 2013. години биће издвојено **19.444.171** динара, односно скоро 4% планираних трошкова (табела 9.). Кроз ове програме грађанима ће бити обезбеђена: једнократна новчана помоћ за угрожене категорије становништва, новчана помоћ у случају болести, једнократна новчана накнада за свако новорођенче, месечна новчана накнада за незапослене породиље, едукација хранитељских породица и помоћ за децу смештену у Домовима.

Назив	**План за 2013. годину**	**% учешће у укупним трошковима**
Стални трошкови	5.644.171	1,13%
Социјална сигурност грађана	5.000.000	1,00%
Накнада породиљама које нису у радном односу	4.000.000	0,80%
Накнада родитељима за прворођено дете	2.000.000	0,40%
Помоћ угроженим категоријама становништва	2.000.000	0,40%
Новчана помоћ грађана за случај болести	500.000	0,10%
Куповина опреме деци смештене у Домовима	100.000	0,02%
Средства за обилазак деце смештене у Домовима	100.000	0,02%
Едкукација хранитељских породица	100.000	0,02%
Укупно	**19.444.171**	**3,90%**

Табела 11.

У буџету за 2013. годину планирана су издвајања за развој пољопривреде и подстицај запошљавања у нашој општини у износу од 3,9 милиона динара, што чини 0,8% укупних трошкова (табела 12.).

Програм	**План за 2013. годину**	**% учешће у укупним расходима**
Подстицај за запошљавање	3.000.000	0,60%
Развој пољопривреде	930.000	0,19%
Укупно	**3.930.000**	**0,79%**

Табела 12

6. Јавни ресурси

Развијена инфраструктура представља један од основних предуслова квалитетног пословног окружења. Супротно, недовољно развијена инфраструктура вишеструко омета успешно пословање и представља озбиљан проблем за привредни развој ијер у значајној мери онемогућава вршење одређених активности привредних субјеката, утиче на повећање трошкова пословања предузећа и ремети процес доношења квалитетних пословних одлука у след отежане комуникације.

Стање инфраструктуре може да буде одлучујући фактор који ће определити привредника да инвестира или одустане од планираног улагања на одређеној територији. Стога се развој инфраструктуре може посматрати и као начин да Општина постане привлачнија за инвеститоре и створи компаративне предности у односу на друге територијалне јединице у окружењу.

6.1. Саобраћајна инфраструктура

Окосницу друмског саобраћаја чини деоница регионалног пута Р-245 Ниш-Житорађа-Прокупље-Приштина која пролази кроз Житорађу, регионални путни правац Р-221 Ниш-Пејковац–Прокупље–Приштина који пролази кроз Добрич средиште повртарске и пољопривредне производње општине, и регионални пут Р-223 А који повезује општину Житорађа са општином Бојник и пролази кроз Дубово. Укупна дужина регионалних путева износи 38 км. Удаљеност општине од међународног путног коридора Е-75 износи свега 12 км. Последњих година урађено је много на модернизацији свих путних праваца, а посебна пажња је посвећена уређењу локалних и атарских путева како би свежи пољопривредни производи из овог краја доспели на тржиште. Само у 2005.г. у потпуности је реновирано 24 км путне мреже у општини, а у овој години настављено са још 5 км нових путева, тако да се до 2008.г. очекује комплетна модернизација свих путних праваца у општини и свих локалних улица.

6.1.1. Путна инфраструктура

Окосницу друмског саобраћаја чини деоница регионалног пута Р-245 Ниш-Житорађа-Прокупље-Приштина која пролази кроз Житорађу, регионални путни правац Р-221 Ниш-Пејковац–Прокупље–Приштина који пролази кроз Добрич средиште повртарске и пољопривредне производње општине, и регионални пут Р-223 А који повезује општину Житорађа са општином Бојник и пролази кроз Дубово. Укупна дужина регионалних путева износи 41 км. Удаљеност општине од међународног путног коридора Е-75 износи свега 12 к . Мрежа локалних путева у опшптини Житорађа је укупне дужине 55 км. од чега су путеви са асфалтним коловозом 44 км., макадам 6 км. а земљани 5 км. Последњих година урађено је много на модернизацији свих путних праваца, а посебна пажња је посвећена уређењу локалних и атарских путева како би свежи пољопривредни производи из овог краја доспели на тржиште. Само у 2005.г. у потпуности је реновирано 24 км путне мреже у општини, а у овој години настављено са још 5 км нових путева, тако да се до 2008.г. очекује комплетна модернизација свих путних праваца у општини и свих локалних улица.

6.1.2. Железника инфраструктура

Кроз подручје Топлице пролази железница нормалног колосека од Дољевца, преко Житорађа и Прокупља до Куршумлије и даље до Косова Поља.

У Житорађу пруга улази са источне стране; на источном крају села је подигнута железничка станица, а затим према Прокупљу пруга пролази кроз село и пресеца га на скоро два једнака дела.

Изградња ове пруге имала је велики значај за Топлицу, па и Житорађу, омогућила је развој овог краја, јер су се пољопривредни производи могли лакше транспортовати и продавати на удаљенијим тржиштима. Такође је и бржи превоз путника.

План за изградњу ове пруге урађен је још 1888. године али је пруга од Дољевца до Прокупља изграђена тек 1925. године.

Железничка станица налази се на улазу у Житорађу из правца Ниша, ту је и утоварна станица која се налази свега 300м од индустријске зоне.

Од 1999. године воз саобраћа само до Косаничке Раче због тренутне ситуације на Косову.

6.2.Комунална инфраструктура

6.2.1. Водовод и канализација

Сеоски водовод у Житорађи почео је да се гради када су се стекли економски и други услови. То је почело крајем шездесетих година XX века средствима друштвене заједнице и средствима самодоприноса грађана у новцу, материјалу и радној снази.

Пошто акумулација „Речица“ није могла да обезбеди даљи развој, 1974-1977. године у месту Гривац вршене су прве бушотине које су завршене неуспехом, да би се након несташица воде и бројних испитивања показало да у месту Гривац постоји подземно језеро што су бушотине и потрвдиле. Бунари су дубине од 100 м са 11 л воде у сек и уз помоћ јаких пумпи тренутно обезбеђују воду за водовод.

Већина становништва општине Житорађа снабдева се водом путем бунара, изузев општинског места Житорађа које има уређен систем за водоснабдевање. Квалитет воде из бунара није задовољавајући, па се као приоритет у развојном програму издваја изградња водоводне и канализационе мреже у свим селима. У току је изградња водоводне мреже у 5 месних заједница по заједничком пројекту Европске уније и општине, а у припреми су пројекти за водоснабдевање и осталих месних заједница. На територији општине постоје богата изворишта воде која представљају право богатство јер се ради о потпуно чистој води без икаквих примеса које треба искористити. Сви пројекти који су у току и који се планирају повезују се у јединствен систем који ће бити повезан са системом водоснабдевања Селова .

Канализациона мрежа је почела са градњом 1978. године Први завршен главни колектор Ø 250 је спроведен у Топлицу. 1982. године је канализација завршена за зграду општинске управе, стамбене зграде, А.Д. "Челик". Грађани су сами својим средствима у својим улицама градили канализацију која је извођена у појединачним акцијама и недовољно стручно и сав њен садржај слива се у Топлицу и загађује је. Комунално предузеће гради и одржава водоводну и канализациону мрежу.

6.2.3. Електро инфраструктура

Тренутно стање електроенергетске мреже на територији општине Житорађа у целини задовољава потребе привреде и становништва општине. Подручје општине нема ни један капацитет у трансформацији 110 кв, има само једну ТС 35/10 кв („Житорађа"), чији је извор напајања, заједно са ТС 35/10 кв („Клисура" у Дољевцу) ТС 110/35 кв „Ниш 1" у Нишу. Од капацитета у трансформацији 10 кв постоји 34 ТС 10/0,4 кв. Далеководна мрежа је, иначе, у добром стању, без дрвних стубова на територији целе општине. Највећи проблем представља стање нисконапонске мреже, са великим осцилацијама напона, тако да је сигурност снадбевања електричном енергијом минимална.

6.2.4. Телекомуникациони систем

Телекомуникациону инфраструктуру општине Житорађа чине: мрежа фиксне телефоније Телекома Србије и мрежа мобилне телефоније Теленора и Телекома Србије. Глобално гледано ова област је релативно добро покривена у општини Житорађа захваљујући поменутим оператерима.

Чворна централа у Житорађи везана је за оптички кабл Ниш – Прокупље тако да је добар део површине општине покривен брзим интернето, а остатак општине је покривен бежичним интернетом. На подручју ошптине постоје 4 централе са 4671 прикључком.

6.3. Енергетика

Електроенергетска мрежа је на задовољавајућом нивоу. Стално се ради на побољшању ниско напонске мреже. Снабдевеност грађана и правних лица је задовољавајућа. Планира се проширење нисконапанске мреже, растерећене постојеће мреже и изградња нових трафо станица. Интензивирани су радови на изградњи далековода од 10 kw у самој Житорађи, а ради растерећења постојећег далековода. У Житорађи је у припреми и реконструкција далековода 10 kw према Дреновцу и потенцијално новој индустријској зони Бадњевац.

Житорађа нема изграђену гасоводну мрежу али је генералним планом гасификације Републике Србије предвиђена изградња гасовода Ниш – Житорађа – Куршумлија - Приштина. То представља перспективу краја и веома важан фактор развоја индустрије али и могућност веома исплативе инвестиције за ино-улагаче.

Житорађа нема изграђену гасоводну мрежу али је генералним планом Гасификације Р. Србије предвиђна изградња гасовода Ниш- Житорађа-Куршумлија –Приштина. То представља перспективу краја и веома важан фактор развоја индустрије али и могућност веома исплативе инвестиције за ино-улагаче.

6.4. Образовни капацитети

Табле 13. Капацитети образовних институција

	1995	2000	2005
Предшколске установе		218	179
Основне школе		1595	1600
Средње школе		242	257
Високо и више образовање			

7. Туристички ресурси

Општина Житорађа нема велике туристичке капацитете, нарочито због недостатка смештајних капацитета.

Развој општине се може заснивати на ловном туризму. Сваке године велики број ловаца из Италије и Грчке. Подручје општине Житорађа је богато дивљом јаребицом и велики број ловаца долази, између осталог, ради тренирања паса.

Због поменутог проблема недостатка смештајних капацитета, ловци ноће и у слободно време проводе ван Житорађе.

Потенцијално, развој у нашој општини може бити кроз развој сеоског туризма у руралном делу општине, у коме има пуно лепих, старих кућа, здраве пијаће воде и лепих предела....

8. Локални развој у релацији са регионалним и државним стратешким документима

Образовање

У општини Житорађа установе образовања заступљене су у оквиру предшколског образовања и васпитања, основног и средњошколског образовања.

Први подаци о основној школи у Житорађи датирају из 1873. год. у доба последњег издисаја турске владавине. Средња школа почела је са радом 1978. Године.

ВРТИЋ: Право грађана на бригу и чување деце у дечијим установама у Житорађи се почиње остваривати тек од 1981. године. Делатност ове установе је:

- формирање слободне свестрано развијене личности и подизање детета до почетка поласка у школу,
- организовање васпитања и образовања, исхране, неге и очувања здравља и дневног одмора и рекреације деце, у складу са развојним потребама деце и потребама породице,
- организовање целодневних, полудневних, скраћених, минималних петодневних облика рада са децом од три године до поласка у основну школу.
- повремено организовање васпитно-образовног рада за децу која нису смештена у Установи, у години пред полазак у школу.

Ову установу похађа 90 % укупне популације предшколске деце у општини.У установи је запослено 18 радника, са потребним квалификацијама за посао који раде.

Васпитно –образовни рад се реализује по видовима развоја као што су: физички, социјално-емотивни, когнитивни, комуникациони, стваралачки, и свестрани развој.Овај рад реализују васпитачи.

СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Центар за социјални рад „Добрич“ Житорађа

Социјална заштита је организована друштвена делатност за пружање помоћи грађанима и њиховим породицама које дођу у стање друштвене потребе и предузимање мера ради спречавања последица таквог стања. Ово право грађани остварују у посебним установама за друштвену заштиту грађана.

Услед брзих промена у старосној структури и одласку младих људи са овог простора, проблеми социјалне заштите старих људи постају израженији. Главни носилац и реализатор активности из делокруга социјалне заштите на територији општине Житорађе је Центар за социјални рад „Добрич“-Житорађа који послује као самостална организација са комплетним стручним кадром.

Приоритетни задаци у области социјалне заштите биће усмерени ка очувању и унапређењу заштите старијих и угрожених лица. С тим у вези, приоритетни задаци и активности представљају:

- обезбеђење простора, боља организација и ефикаснији рад Центра за социјалну заштиту,
- већа међусобна сарадња свих носилаца друштвене бриге о старим људима,
- јачање (кадровски, организационо, материјално) патронажне службе и службе за негу старих и болесних лица,
- стварање клубова за окупљање старих и пензионера на нивоу месних заједница
- организовање и подстицање добровољног рада грађана и омладине за помоћ старим и изнемоглим лицима,
- предузимање селективних мера социјалне заштите, којима би се доприносило побољшању виталних карактеристика становништва и заустављању негативних демографских кретања.

СПОРТ

Основна школа је била зачетак бављења деце спортом. У почетку, то је било у оквиру плана и програма физичке културе у школи, а касније се проширио у селу. Носиоци активности и сами учесници били су учитељ и наставници. Најпопуларнија игра била је и остала фудбал, а затим рукомет. Ове две спортске игре су се одржале до данас и такмиче се у одговарајућим ранговима такмичења. Остале спортске дисциплине се повремено појеве и брзо се угасе.

Фудбалски клуб „Житорађа“ Житорађа

Фудбалски клуб је првобитно био основан под називом „Задругар“ 1957. године. У периоду од 1989.-2002. године клуб достиже посебан услов у свом раду. Такмичење у Српској лиги такмичарске 1997/1998. и 1999/2000. године био је велики, а улазак и играње у Другој лиги такмичарске 2000/2001. и 2001/2002. године је највећи успех ФК „Житорађа“ у историји клуба. Клуб мења назив крајем марта 1999. године у ФК „Житорађа“.

Рукометни клуб „Житорађа“, Житорађа

1965. године основан је РК „Задругар“ и престао са радом 1990. године. Клуб је обновљен 1994. године под именом РК „Житорађа“ . Највећи успех био је пласман у Другу савезну рукометну лигу. Клуб има школу ученика, велики број гледалаца на свакој утакмици који не најлепши начин помажу својим љубимцима.

Бициклистички клуб „Југ“ Житорађа

Основан октобра 2004. године као реименовање бициклистичког бироа Житорађа-БК Борча, под чијим је именом и био организатор бициклистичке трке „Топлица 2004“. Клуб је данас запажен члан бициклистичког савеза Србије и веома успешан у спортском раду, нарочито са најмлађим категоријама и тренутно је спортски клуб са највишим рангом такмичења у општини. Пошто је клуб формиран од стране младих људи ентузијаста, у предстојећем периоду од овог удружења се доста очекује.

Јавно предузеће „Спортска хала“ Житорађа

Спортска хала је изграђена у школском комплексу Основне школе „Топлички хероји“ и Средње школе у Житорађи и свечано је отворена 10. септембра 1997. године. Хала је направљена у циљу развоја и унапређења спорта у општини Житорађа. У области физичке културе и спорта „Спортска хала“ управља, користи и гради спортске и рекреационе објекте на територији општине, организује спортске приредбе, у тзв. малим спортовима друштва и клубова професионалног и аматерског спорта и омогућује школама извођење наставе физичког васпитања. У области културе „Спортска хала“ организује извођење програма у свим делатностима културног стваралаштва.

„Спортска хала“ је површине терена од 1000 м^2 са капацитетом од 800-1000 гледалаца. Запошљава девет радника и из дана у дан све више показује своје могућности у организовању спортских дешавања.

Риболовачко друштво „Риболовац“ Житорађа

Риболовачко удружење „Риболовац“ основано је 1963. године. Коначно осамостаљење од Риболовачке организације „Топлица“ Прокупље добија марта 1979. године. Сада су организовани у Савезу организација спортских риболоваца риболовног подручја „Јужна Морава II “ у Нишу. Риболовци углавном лове у Топлици, али се и активно баве порибљавањем. Највећи успех забележили су на такмичењу 2000. године- 9. место у Југославији и 6. у Србији. Друштво има око 150 чланова.

Јавно предузеће „ДИРЕКЦИЈА“

Јавно предузеће „Дирекција“ је ствари задужена за изградњу општине Житорађа. То је новоосновано предузеће које сада запошљава чак 19 радника. У односу на друге дирекције из Топличког округа, Дирекција у Житорађи има сопствени машински парк (2 камиона, утоваривач, багер, булдожер, ваљак, гредер и ровокопач). Запослени, осим радова на територији своје општине, могу да врше услуге и на другим локацијама.

ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Први зачеци здравствене службе на подручју садашње оштине Житорађа датирају из 1926. године када је почела са радом прва здравствена амбуланта.

Дом здравља у Житорађи је почео са радом 1957. године.

Здравствена заштита у Житорађи је организована на тај начин да пружа основну здравствену заштиту становништву општине и део специјалистичке консултативне здравствене заштите. Данас у Дому здравља ради 110 радника:

- 32 лекара и стоматолога (14 специјалиста из свих области)
- 60 здравствених радника са вишом и средњом медицинском спремом
- 18 радника немедицинског особља.

У оквиру Дома здравља обавља се и рад организационих јединица:

- Служба опште медицине
- Служба хитне помоћи
- Служба за кућно лечење
- Служба за здравствену заштиту деце и омладине
- Служба за здравствену заштиту жена
- Пнеумофизиолошка служба
- Лабораторија
- Рентген служба
- Поливалентна патронажа

- Стоматолошка служба
- Интернистичка специјалистичка ординација
- Специјалистичко консултантске службе
- Хигијенско-епидемиолошка служба.

ИНДУСТРИЈА

Индустрија у нашој општини је веома касно почела да развија и данас није достигла значајнији ниво. Прво индустријско предузеће у Житорађи је основано 1960. године(„Челик“). Скоро двадесет година касније (1988. године) основано је друго индустријско предузеће („ЕИДА“ Ниш). Нажалост, због стања у тадашњој Србији убрзо је престало са радом.

После 1994. године са радом су почела два приватна индустријска предузећа.

-Производно предузеће „Серђо“ д.о.о. / Производи и продаје обућу из мушког, женског и дечјег програма.

-„Дрвопрерада“д.о.о. / Бави се прерадом дрвета и прометом на велико и мало. Прерађује дрвене трупце у полупроизводе: фризе за паркет, даске и друге полупроизводе од дрвета.

Власничка трансформација се одвија са различитим успехом. Индустријско предузеће „Челик“ је недавно приватизовано. По речима радника, они су задовољни и не смета им вишак посла којег сада има на претек. Такође, приватизацијом су запошљени и нови кадрови. Индустријско предузеће „ЕИДА“ је ,нажалост и даље у друштвеној својини. Рад у овом предузећу сведен је на минимум.

Значајније разултате у последњем периоду имала су следећа приватна предузећа:

- Приватно предузеће „KONI TRADE“-фабрика кондиторских производа
- Приватно предузеће „SERĐO“-фабрика обуће
- Приватно предузеће „AMEP ПРОМ“- производња чаја
- СЗР „КРИСТАЛ“-стаклара
- Приватно предузеће „ALUPLAST NEDELJKOVIĆ“- производња PVC столарије

ПОЉОПРИВРЕДА

У структури привреде оштине Житорађа доминантно место заузима пољопривреда. Општина располаже са укупно 23.303,89 хектар обрадиве површине. Структура пољопривредне производње изгледа овако:

- Ратарске културе 77% (13.874 ha)
- Повртарство 7% (1.200 ha)
- Воћњаци 4% (700 ha)
- Винова лоза 4% (654 ha)
- Ливаде и пашњаци 5% (864 ha)
- Шуме 3% (489 ha)

Житорађа има релативно плодно земљиште у долини поред реке Топлице као и земљиште на брдовитим огранцима планине Пасјаче.Оно је пружило могућност за бављење пољопривредом коа основном делатношћу.

Имајући у виду карактеристике педолошког покривача (претежно смонице и алувијални наноси, док у мањем проценту у западном делу општине присутна смеђа и подзоласта земљишта) и доминантност дугог вегетационог периода, целокупно подручје општине Житорађа је изузетно погодно за интензивну биљну производњу. Марљивим и стручним радом на милим површинама постижу се изванредни резултати у производњи, уз занемарљиво коришћење хербицида.

Сточарство, ратарство и воћарство представљају доминирајуће гране, док све остале производње имају допуњујући карактер. Заснивањем вештачких ливада, мелиорацијом природних ливада и пашњака, делимичном набавком крмних концентрата, обезбеђује се довољна количина сточне хране за повећање броја и продуктивности сточног фонда. Са применом савремених агротехничких мера на овом подручју може се постићи рентабилна производња скоро свих повртарских култура. Поред тога постоје изванредне погодности за гајење дувана, производњу меда, лековитог и ароматичног биља и сл. Поред интензивног повртарства и ратарства, пашњачког сточарства, значајне додатне изворе прихода становништва представља сакупљање и дорада шумских плодова и лековитог биља, производња печурака и друге пратеће делатности.

Клима у овој области је умерено континентална са честим температурним колебањима. Касни мразеви се јављају углавном у марту и првој половини априла. Рани јесењи мразеви карактеристични су за другу половину новембра, што погодује дозревању касних култура, обради и сетви озимних култура.

Предности општине Житорађа у области пољопривреде су постојање еколошки здравих зона, добра покривеност пољопривредном механизацијом, велики број регистрованих пољопривредних газдинства и традиција интензивне тржишно орјентисане пољопривредне производње. Развијена је и мрежа ветеринарских и пољопривредних станица, пољопривредних апотека и организована противградна заштита на територији целе општине.

Значајан утицај на развој пољопривреде у овом крају има и средња школа која образује кадрове у пољопривреди и ствара јаку кадровску базу за развој пољопривреде овог краја.

БРОЈ РЕГИСТРОВАНИХ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ГАЗДИНСТВА

Тренутан број регистрованих пољопривредних газдинства на територији општине Житорађа износи 3180 са тенденцијом пораста. Овај број није коначан јер је регистрација пољопривредних газдинства је у току. Процена је да има око 1180 некомерцијалних регистрованих домаћинства и око 2000 комерцијалних.

ПОВРТАРСТВО

На територији општине Житорађа заступљеност повртарства као дела пољопривредне производње је врло значајна. Део повртарске производње усмерен је ка остварењу профита на тржишту, а значајан део чини производња намењена за сопствене потребе. Гаје се углавном домаће традиционалне врсте. Најзаступљеније повртарске културе су паприка, парадајз, кромпир, купус, шаргарепа, црни и бели лук, бостан... Гајење на великим површинама омогућили су река Топлица, високе подземне воде и моторне пумпе за наводњавање. Последњих година се све више гаји и друго поврће (плави патлиџан, тиквице, кељ, келераба, карфиол, салата, спанаћ, ротква, ротквица, першун, паштрнак, целер, цвекла). Општина Житорађа је трајно опредељена за производњу здраве хране за домаће и иностранo тржиште.

Тешко је доћи до прецизних података о произведеној количини повртарских култура, али је процена да се на територији општине Житорађа годишње произведе и пласира на пијаце великих градова у Србији следећа количина:

- Парадајз 1000 t
- Паприка 3000 t
- Краставац 250 t
- Бостан 25000 t

Велика предност наше општине је то што су пољопривредни произвођачи организовани кроз удружења и задруге.

Удружења и задруге:

- Удружење пољопривредних произвођача општине Житорађа
- Удружење воћара и повртара „Фармер“ Житорађа
- Удружење пољопривредних произвођача „Фортеса“ Вољчинац
- Удружење пољопривредних произвођача „Сточар“ Влахово
- Пчеларско друштво „Цвет“ Житорађа
- З.З. „Будућност“ Житорађа, завршен стечајни поступак
- З.З. „Победа“ Д. Црнатово, завршен стечајни поступак
- З.З. „Житорађанка“ Житорађа
- З.З. „Земљоделац“ Пејковац

Као додатну помоћ пољопривредним произвођачима општина је формирала Службу за рурални развој.

ВОЋАРСТВО И ВИНОГРАДАРСТВО

Житорађани су одувек гајили воће у селу, у пољу и планини, али су се према њима различито понашали. Најважније место заузимала је шљива, гајена у „авлијама“ и стога је било уобичајено да се воћњак поистовећује са шљиваком. Поред ових врста становништво је гајило и јабуке, крушке, кајсије…

Једно воће постало је временом важније од шљиве-вишња. Она је један од главних извора прихода код многих воћара и зато се подиже све више вишњара. Током последњих година све више се гаје и јагоде. Услови за гајење воћа постаје и са обезбеђењем сигурног пласмана на велико, тако да развој воћарства тек предстоји.

Виногради су подизани на брегу изнад села , али нису неговани са пуно знања и вештине. Од грожђа се најчешће прави вино или ракија.

СТОЧАРСТВО

Сточарство као основни покретач пољопривредне производње има посебан значај. Природни услови утицали су да сточарство у Житорађи буде развијено, нарочито овчарство, свињарство и говедарство. Као показатељ за успешан рад и доказ да се гајење стоке исплати за пример се може узети фарма свиња „1. децембар“ која има капацитете до 30.000 свиња на годишњем нивоу и њена просечна зарада је на самом врху у читавој општини, а тренутно узгаја 18.000 товљеника у току године.

ПЧЕЛАРСТВО

Општина Житорађа обилује подручјима са квалитетном пашом за пчеле (воће, багрем, ливада, метљика), што итекако погодује развоју пчеларства. На територији општине Житорађа има само једно пчеларско друштво у које је учлањено 25 пчелара са 2000 кошница. Производња меда може бити једна од најпрофитабилнијих грана пољопривреде . Пчеларско друштво „Цвет“ је нарочито опредељено за производњу багремовог, шумског и ливадског меда као и остале пчелиње производе (полен, восак…). Иако је круг пчелара још увек мали, улажу се велики напори да се он повећа. Наше пчеларско друштво посећује све пољопривредне манифестације у циљу да што квалитетније и лепше производи овај здрав и племенит производ.

ВИЗИЈА ОПШТИНЕ ЖИТОРАЂА

Визија општине Житорађа јесте да до 2019. године постане општина која је економски одржива, еколошки чиста, привредно развијена, инфраструктурно опремљенија и саобраћајно повезанија и да до краја 2019. године постане водећа општина у повртарској производњи на југу Србије и у региону.

Визија општине Житорађа је и да постане простор који ће својим житељима нудити боље економске, социјалне и културне услове за рад и живот, а привредницима и пољопривредницима услове за перспективан и динамичан развој. Дефинисана визија општине заснована је на реалним развојним могућностима и претпоставка у наредних седам година, међутим све ће се то остварити само ако се стратешки кораци ка визији активно спроводе.

МИСИЈА ОПШТИНЕ ЖИТОРАЂА

Мисија општине Житорађа је да као локална самоуправа буде истински представник политичке воље грађана, која ће поштујући принцип доброг управљања, радити на што бољем пружању услуга грађанима и побољшању квалитета кроз:

- Изградњу инфраструктуре
- Унапређење људских ресурса у општинској управи
- Очување здраве животне средине
- Стварање услова за развој малих и средњих предузећа и развој пољопривреде

Профил заједнице послужио је као основа за постављање четири кључних питања из којих су генерисани предлози пројеката и дефинисан акциони план.

Постављена кључна питања су:

I Економија

II Инфраструктура

III Заштита животне средине

IV Друштвене делатности

ОПШТИ ЦИЉ 1: ЕКОНОМИЈА И ПОЉОПРИВРЕДА

У структури привреде оштине Житорађа доминантно место заузима пољопривреда. Производња примарних пољопривредних производа и њихова продаја у ринфузном облику представљају основни вид делатности у пољопривреди. Сточарство је мање развијено. Чак 98% становништва општине Житорађа се бави пољопривредном производњом. Од 3.318 регистрованих газдинстава, 2.060 је са комерцијалним статусом што је 62% од укупно броја. И поред велике површине која се обрађује, Општина још увек има велику обрадиву површину коју може ставити у функцију развоја пољопривреде. Тако је, на пример, само у протеклом периоду издато 150 ха пољопривредног земљишта за развој виноградарства и за засаде под вишњом приватном инвеститору, што представља потенцијал за даљи развој пољопривреде. Најдоминантије гране пољопривреде локалног становништва су повртарство и сточарство. Са 200 кошница и 40.000 кг производње меда годишње Општина има потенцијал и за даљи развој пчеларства.

Формирање додатне вредности пољопривредних производа, као и развој препађивачке индустрије представљају најбитнији потенцијал за развој општине Житорађа.

Главни проблем развоја додатне вредности пољоприведних производа је недостатак адекватних складишних капацитета (хладњача), сушара и финалне прераде, што укључује паковање и дистрибуцију. Недостатак сертификата (ИСО, ХАЦЦП, ГАП) у пољопривредној производњи смањује капаците за пласман робе пољопривредних произвођача већим трговинским ланцима и прерађивачима хране, као што смањује и капацитете локалне пословне заједнице за извоз.

Такође, један од битних проблема јесте и неорганизован откуп и продаја пољопривредних производа условљен не само несигурним и неорганизованим тржиштем, већ и недостатком удруживања пољопривредних произвођача. На иницијативу Општине до сада је формирано 6 удружења пољопривредника и 2 задруге. Међутим, неопходно је уложити велики труд у наредном периоду да би се удружења и задруге развиле и заживеле и добро се позиционирале на тржишту. Генерално, постоји неповерење пољопривредних произвођача у удруживање, настало као последица пропадања задруга у периоду 90-их година. Циљ општине Житорађа је оснивање мањих, а не масовних удружења која су лакша за функционисање и подржавање заједничких интереса, обзиром да важећи Закон даје могућност оснивања удружења са минималним бројем од 3 произвођача.

Први предуслов за развој пољопривреде и предузетништва уопште у Житорађи је изградња основне инфраструктуре (водовода и канализације). Недостатак инфраструктуре, као и воде озбиљно угрожава даљи развој прерађивачких и складишних капацитета, као и пословање постојећих предузећа. Уз то је везан и проблем добијања грађевинских дозвола, за подручја где нема постојеће инфраструктуре, што условљава или повећање трошкова реализације инвестиција у прерађивачке капацитете постојећих предузећа или одустајање инвеститора од планираног улагања. Недостатак инфраструктуре утиче и на нефункционалност постојећих, већ изграђених капацитета, као што је нова хладњача земљорадничке задруге, која не може бити стављена у функцију. Због недовољних складишних капацитета велика количина воћа и поврћа годишње остане неускладиштена, а самим тим и пропадне.

Општина се суочава и са проблемом наводњавања пољопривредних површина. Недостатак воде је озбиљна препрека у развоју пољопривреде и њеном решавању Општина мора да приступи на систематки организован начин. Решавање овог проблема се мора спроводити етапно, по годинама, јер су потребна велика финансијска улагања.

Иако предност у негативном смислу, општина Житорађа као девастирана општина добија значајна средства од Министарства пољопривреде, као и олакшице приликом добијања средстава (нпр. 50% повраћаја новца за куповину механизације). До сада је служба за развој пољопривреде (посебно у 2010 и 2011) спровела неколико значајних пројеката средствима Министарства као што је сређивање дела атарских путева на територији Општине, санирање 7 противградних јединица, изградња хладњаче, увоз 250 приплодних јуница, итд. Значајна средства су добијена и преко пројеката донатора за чије суфинансирање је Општина веома спремна да издвоји средства.

Свесна капацитета за развој пољопривреде, локална самоуправа у свом годишњем буџету издваја средства за субвенционисање одласка на сајам пољопривредних произвођача. Сајмови се углавном користе као средство за прикупљање информација и иновативних идеја у пољопривредној производњи. Ипак, у циљу уклапања у савремене токове производње и омогућавања масивнијег откупа или прераде производа неопходна је додатна едукација пољопривредних произвођача, што је дефинисано као један од битних циљева развоја у наредном периоду. Значајан утицај на развој пољопривреде у овом крају има и средња школа која образује кадрове у пољопривреди и ствара јаку кадровску базу за развој пољопривреде овог краја.

Општину Житорађа одликује и готово неразвијен сектор малих и средњих предузећа. Предузећа која постоје у Општини су углавном везана за прераду хране. Привреда Општине је раније почивала на развоју и пословању великих индустријских погона („ЕИДА“ Ниш и „Челик“), међутим после пропадања привреде 90-их година оба предузећа су престала са радом. Приватизација предузећа „Челик“ је пропала, док је погон електронске индустрије из Ниша још увек ван употребе и налази се у власништву државе.

Стратешко опредељење општине Житорађа је привлачење домаћих и страних инвеститора у области прераде хране. Обзиром да општина Житорађа не располаже слободним и комунално опремљеним индустријским зонама у свом власништву које би могла да нуди инвеститорима, једна од важних иницијатива потекла у току израде Стратегије одрживог развоја јесте прибављање материјалне имовине и њено стављање у функцију привредног развоја. То се пре свега односи на интензивније ангажовање локалне самоуправе за стицање власништва над напуштеним погоном „ЕИДА“ из Ниша. Реализацијом ове активности локална самоуправа би могла да се и сама више ангажује у проналажењу компанија партнера које би инвестирале у прерађивачке капацитете хране и на тај начин усмерила локални развој у жељеном правцу. У остварењу овог циља Општина мора да успостави интензивније контакте са републичким институцијама кључним за економски развој у циљу маркетинга Општине као места доброг за улагање.

Подстицање развоја малих, породичних фирми које би се бавиле финалном обрадом пољопривредних производа, као и њихово удруживање и брендирање карактеристичних и јединствених производа са територије Општине представља кључ развоја сектора малих предузећа и смањења незапослености. У ту сврху неопходно је пласирање информација потенцијалним предузетницима и спровођење едукација заинтересованих домаћинстава о могућностима и изворима финансирања, пласману робе, идентификацији тржишта, итд. Канцеларија за локални еконосмки развој представља кључног партнера у реализацији и развоју овог вида предузетништва.

Иако развој предузетништва и МСП и њихов успех зависе пре свега од расположивости спољних финансијских ресурса и подстицајних средстава, локална самоуправа може да допринесе њиховом развоју оснивањем локалног фонда за развој МСП сектора. Осим тога за трајни развој њима је потребан и приступ информацијама, интензивна сарадња са локалном самоуправом, мање бирократије, јавно-приватна партнерства, инвестиције у нове технологије и приступ новим тржиштима.

У циљу решавања проблема МСП и усмеравања развоја предузетништва у Општини у одговарајућем правцу треба основати Привредни савет као саветодавно тело председнику Општине са задатком праћења реализације спровођења пројеката, учешћа привредника у доношењу локалних одлука и изради заједничке стратегије развоја предузећа.

ПРЕДНОСТИ	МАНЕ
- Постојање brownfield локација - Велика површина обрадивог земљишта - Велики број регистрованих газдинстава са комерцијалним статусом - Добро организована и стручна служба за пољопривреду - Добра комуникација између пољопривредне службе Општине и локалних произвођача - Активност Општине у добијању средстава за развој пољопривреде из републичког буџета - Срећени атарски путеви - Интензиван рад на оснивању и оживљавању пољопривредних задруга и удружења	- Не постоји сарадња између приватног сектора и локалне самоуправе - Недовољан контакт локалне самоуправе са републичким инситутцијама у циљу маркетинга Општине - Слаба информисаност приватног сектора о активностима, плановима и трошењу средстава локалне самоуправе - Компликован и дуготрајан процес издавања грађевинских дозвола - Непостојање локалног Фонда за развој приватног сектора - Неликвидност приватног сектора - Неусклађеност локалног буџета са потребама привреде - Слаба заступљеност локалне привреде на сајмовима - Нема инвеститора - Неприватизована предузећа и хале - Велика површина необрађеног пољопривредног земљишта - Проблем са наводњавањем пољопривредног земљишта - Недостатак инфраструктуре у служби развоја привреде и пољопривреде - Недостатак складишних капацитета у пољопривреди - Недовољна повезаност пољопривредних произвођача и недостатак заједничког наступа на трижишту - Недостатак кадрова у Канцеларији за ЛЕР
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
- Повећање утицаја локалне самоуправе на локални развој интензивнијим ангажовањем на решавању проблема привреде - Усклађивање развоја пољопривреде на локалу са републичком стратегијом и циљевима	- Недостатак финансијких средстава - Незаинтересованост локалне самоуправе и привредника да уђу у дијалог - Незаинтересованост републичких институција за усмеравање инвестиција у прерађивачке

- Подстицајна средства за пољопривреду која даје Република за девастирана подручја - Интензивније бављење brownfield развојем - Поспешивање развоја металске индустрије - Редовна организација састанака између локалне самоуправе и привредника - Оснивање Фонда за локалне привреднике - Успостављање јавно-приватних партнерстава са привредницима - Фокусирање привреде Житорађе на производњу и прераду хране - Лобирање на републичком нивоу за привлачење инвестиција у домену прераде хране - Интензивнији маркетинг општинских потенцијала - Константна едукација пољопривредних произвођача - Оживљавање удружења пољопривредника и задруга - Развој система за наводњавање - Организовање пољопривредних произвођача за заједнички пласман пољопривредних производа	капацитете у Житорађи - Лоша економска ситуација у земљи која утиче на реализацију инвестиција на локалу - Неликвидност приватног сектора - Ослањање на средства из републичких институција за спровођење пројеката из домена привреде и пољопривреде - Политичка нестабилност на локалу - Лош пласман пољопривредних производа - Неуређена политика државе

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ:

Посебан циљ 1.1	Едукација у служби развоја пољопривреде
Посебан циљ 1.2:	Развој инфраструктуре у пољопривреди
Посебан циљ 1.3:	Повећање додатне вредности пољопривредних производа
Посебан циљ 1.4:	Побољшање пласмана пољопривредних производа
Посебан циљ 1.5:	Привлачење инвестиција
Посебан циљ 1.6:	Развој предузетништва и малих и средњих предузећа

ПРОЈЕКТИ:

Посебан циљ 1.1: Едукација у служби развоја пољопривреде	
Пројекат 1.1.1	Едукација пољопривредних произвођача за израду бизнис планова и пројеката за конкурисање за фондове министарства, ЕУ, пословних банака, Фонда за развој
Пројекат 1.1.2	Едукација пољопривредних произвођача за добијање сертификата за безбедност хране (ИСО, ХЦЦП, ГАП)
Пројекат 1.1.3	Едукација пољопривредних произвођача за формирање пољопривредних удружења, кластера и задруга
Пројекат 1.1.4	Јачање постојећих задруга и удружења кроз едукације и куповину опреме
Пројекат 1.1.5	Едукација пољопривредних произвођача на тему производње органске хране
Пројекат 1.1.6	Едукација пољопривредних произвођача на тему јавно-приватних партнерстава
Пројекат 1.1.7	Едукација пољопривредних произвођача из области менаџмента и предузетништва од стране експерата у овој области са циљем већег степена финализације производње и формирање МСП у агробизнису.
Пројекат 1.1.8	Едукација пољопривредних произвођача на тему правилне употребе агро-техничких мера.
Посебан циљ 1.2: Развој инфраструктуре у пољопривреди	
Пројекат 1.2.1	Израда планских докумената за добијање локацијских дозвола за изградњу складишних и прерађивачких капацитета Житорађа, Јасеница, Пејковац, Вољчинац, Грудаш, Дубово, Каре, Ново Момчилово, Ђакус, Горњи и Доњи Дреновац
Пројекат 1.2.2	Израда пројектне документације и изградња инфраструктуре за уређење водоснабдевања, отпадних вода и квалитетног напајања електричном мрежом у

	потенцијалним индустријским зонама Житорађа, Јасеница, Пејковац, Вољчинац, Грудаш, Дубово, Каре, Ново Момчилово, Ђакус, Горњи и Доњи Дреновац
Пројекат 1.2.3	Израда пројектне документације и изградња кванташке пијаце у Пејковцу
Пројекат 1.2.4	Израда пројектне документације за наводњавање у Ђакусу, Пејковцу, Самариновцу, Вољчинцу, Држановцу, Извору, Житорађи
Пројекат 1.2.5	Израда пројектне документације и уређење агро-индустријских зона у Житорађи, Јасеници и Вољчинцу
Пројекат 1.3.6	Изградња складишних капацитета у складу са међународним стандардима
Пројекат 1.3.7	Анализа потреба за производњом пољопривредних култура и издавање неискоришћених пољопривредних површина у сврху њихове производње
Посебан циљ 1.3: Повећање додатне вредности пољопривредних производа	
Пројекат 1.3.1	Стимулисање пољопривредних произвођача за повећање додатне вредности производа (развој складишних капацитета,прераде, пакерица и амбалаже)
Пројекат 1.3.2	Стимулисање развоја задругарства у удруживање пољопривредних произвођача за обезбеђивање континуитета, квалитета и квантитета производа из Житорађе на домаћем и иностраном тржишту
Пројекат 1.3.3	Одабир робне марке и брендирање пољопривредних и прехрамбених производа са територије општине Житорађа (паприка за ајвар, љута конзумна паприка, грожђа сорте Прокупац, лубенице, вишње)
Пројекат 1.3.4	Израда сотвера и прикупљање података за вођење прецизне евиденције о произвођачима, обрадивој површини, врсти и количини производа, пласману
Пројекат 1.3.5	Умрежавање са релевантним институцијама на републичком нивоу у циљу пласирања података из сотвера и пољопривредних производа из Општине
Пројекат 1.3.6	Анализа произвођача за могућност њиховог удруживања
Посебан циљ 1.4: Побољшање пласмана пољопривредних производа	
Пројекат 1.4.1	Формирање Кол Центра за откуп пољопривредних производа
Пројекат 1.4.2	Проналажење заинтересованих инвеститора за прераду и пласман пољопривредних производа
Пројекат 1.4.3	Маркетинг и промоција пољопривредних производа са територије Општине
Пројекат 1.4.4	Редовни контакти са СИЕПА-ом у циљу маркетинга инвестиционих могућности Житорађе за развој прерађивачких капацитета
Пројекат 1.4.5	Презентација пољопривредних могућности и производа у земљи и иностранству
Посебан циљ 1.5: Привлачење инвестиција	
Пројекат 1.5.1	Прибављање материјлне имовине у циљу економског развоја - Прибављање земљишта Електронске индустрије и осталог расположивог земљишта
Пројекат 1.5.2	Подизање капацитета службе за ЛЕР (едукација и људски ресурси)
Пројекат 1.5.3	Израда маркетиншких материјала за привлачење инвестиција
Пројекат 1.5.4	Организовано наступање и промоција на сајмовима и манифестацијама у земљи и иностранству

Пројекат 1.5.5	Доношење одлука о олакшицама за инвеститоре
Пројекат 1.5.6	Интензивирање сарадње са СИЕПА-ом и осталим републичким институцијама у циљу маркетинга Општине
Посебан циљ 1.6: Развој предузетништва и малих и средњих предузећа	
Пројекат 1.6.1	Оснивање Привредног савета
Пројекат 1.6.2	Израда база података о предузећима
Пројекат 1.6.3	Едукација средњошколаца у циљу подизања предузетничке културе
Пројекат 1.6.4	Оснивање Фонда за помоћ почетницима у бизнису
Пројекат 1.6.5	Подстицање иновација у предузетништву
Пројекат 1.6.6	Организовање едукација међу становништвом за развој традиционалних заната (грнчари, казанџије, опанчари)
Пројекат 1.6.7	Подстицање удруживања самосталних заната и формирање робне марке
Пројекат 1.6.7	Подстицање женског предузетништва – едукација

ОПШТИ ЦИЉ 2: ИНФРАСТРУКТУРА

Општина Житорађа се налази у јужној Србији на удаљености од 12 км од међународног путног коридора Е-75 (коридора 10) који повезује Србију са Македонијом, Грчком и даље са Далеким истоком. Општина се налази на удаљености од 35 км југозападно од Ниша, и гравитира ка Нишу као економском, политичком и културном центру јужне Србије. У складу са положајем општине Житорађа, која према територијалној и административној организацији Републике Србије улази у састав Топличког (заједно са општинама Куршумлија, Блаце и Прокупље, која је уједно и центар Округа), потребно је сагледати просторно-физички аспект свих веза и међуодноса, које интегришу простор и функције у том простору.

Општина Житорађа има важећи просторни план општине, али нема потребну планску и урбанистичку документацију за насељено место Житорађа и друга насељена места, а такође не постоји и уређен катастар подземних инсталација, водова и инфраструктуре. Међутим, општина Житорађа има проблем недостатка стручњака који би радили на припреми и спровођењу инфраструктурних пројеката.

Окосницу друмског саобраћаја у општини Житорађа чини деоница регионалног пута Р-245 Ниш – Житорађа – Прокупље - Приштина која пролази кроз општину Житорађу, регионални путни правац Р–221, Ниш - Пејковац – Прокупље – Приштина који пролази кроз село Добрич (средиште повртарске и пољопривредне производње општине) и регионални пут Р - 223 А који повезује општину Житорађа са општином Бојник и пролази кроз село Дубово. Укупна дужина регионалних путева износи 38 км, а последњих година урађено је много на модернизацији истих. Међутим локални и атарски путеви у општини су у лошем стању и не одржавају се адекваатно Општина Житорађа поседује елаборат за уређење атарских путева за 25 катастарских општина у дужини од 42 км.

Од железничке саобраћајне инфраструктуре, на територији општине Житорађа, налази се деоница једноколосечне, неелетрификоване железничке пруге Ниш – Прокупље – Приштина, као и железничка станица Житорађа. Железничка пруга се на неколико места укршта са локалним путевима, али раскрснице и пружни прелази нису адекватно означени и обезбеђени. Повољном географском положају општине Житорађа, допринеће будуће и планирано осавремењивање државних и локалних путних праваца, као и модернизација железничке пруге.

Међутим, електроенергетска мрежа у општини није на задовољавајућем нивоу, јер у општини Житорађа нема довољног броја трафостаница и лоша је и нисконапонска мрежа. Планира се и проширење нисконапонске мреже, растерећење постојеће електро-енергетске мреже и изградња нових трафо станица.

Инсталација јавног осветљења је изграђена у насељеном месту Житорађа и у још неколико села, а доминантни су живини извори светлости. Да би инсталација јавног осветљења била функционалнија и економичнија потребно је светиљке са живиним изворима заменити светиљкама са натријумовим изворима високог притиска.

Телекомуникациону инфраструктуру општине Житорађа чине: мрежа фиксне телефоније Телекома Србије и мрежа мобилне телефоније Теленора, Телекома Србије и ВИП мобилне телефоније. Глобално гледано ова област је релативно добро покривена у општини Житорађа захваљујући поменутим оператерима. Чворна централа у Житорађи везана је за оптички кабл Ниш – Прокупље. У наредном периоду предвиђена је потпуна дигитализација телефонске мреже, што подразумева увођење дигиталних комутационих центара и дигиталних система преноса у свим равнима мреже. Ово подразумева и полагање каблова са оптичким влакнима, као медијумом преноса на свим нивоима, како међумесне мреже, тако и месне мреже. У свим насељима, потребно је изградити и проширити примарну и секундарну кабловску мрежу.

Општина Житорађа нема припремљене локације за привлачење инвестиција и локације за развој малих и средњих предузећа.

На подручју општине Житорађа не постоје изграђени системи производње и коришћења топлотне енергије. Као извор енергије за задовољење грејних потреба становништва, користе се у највећој мери дрва, па онда електрична енергија и угаљ. Просторним планом Републике Србије предвиђена је изградња разводног гасовода који пролази кроз подручје општине Житорађа, међутим неизвесни су рокови за изградњу магистралног разводног гасовода.

Територија општине Житорађа налази се на развођу црноморског слива. Најзначајнији ток је река Топлица, али и Југбогдановачка река, које су притоке Јужне Мораве. Општину Житорађа одликује велики степен загађености и неуређености ових водотокова. У циљу заштите насеља, индустријских комплекса и пољопривредних површина од спољних и унутрашњих вода предвиђа се регулација реке Топлице, Југбогдановачке реке и мањих река и потока у селима.

Већина становништва општине Житорађа снабдева се водом путем бунара и у селима општине Житорађа не постоји водоводна мрежа, изузев насељеног места Житорађа које има уређен систем за водоснабдевање. Такође, у селима Јасеница, Лукомир, Извор, Ђакус и Пејковац постоји изграђен систем за водоснабдевање, али исти не функционише због непостојања фабрике воде. Општина Житорађа има припремљену и пројектно-техничку документацију за изградњу водоводне мреже у селима Самариновац и Држановац, али изградња није започета због недостатка финансијских средстава. Постојећи систем за водоснабдевање у општини Житорађа одликују велики губици у водоводној мрежи, недостатак техничке документације за изградњу нове и реконструкцију постојеће водоводне мреже, недостатак пијаће воде у Житорађи и селима у летњим месецима, недостатак контроле исправности воде у сеоским срединама, недовољни капацитети за прераду и производњу пијаће воде и дотрајала и застарела постојећа водоводна мрежа. Треба међутим нагласити да на територији општине Житорађа постоје богата изворишта воде која представљају право богатство, јер се ради о потпуно чистој води без икаквих примеса које треба искористити. Сви пројекти везани за водоснабдевање који су у току и који се планирају повезаће се у јединствени систем који ће бити повезан са регионалним системом водоснабдевања Селова.

SWOT АНАЛИЗА

ПРЕДНОСТИ	МАНЕ
- Близина Коридора 10, града Ниша и Нишког аеродрома - Регионални пут и железнићка пруга - Путна, електро и телефонска инфраструктура у свим селима - Постојање пројекта и техничке документације за	- Непостојање локација за развој МСП - Лоше стање локалних путних праваца - Неадекватно одржавање путева у селима - Неелектрификована железничка пруга - Неуређени пружни прелази

изградњу нове водоводне мреже у селима Самариновац и Држановац - Постојање водоводне и канализационе мреже у насељеном месту Житорађа. - Изграђена инфраструктура за водоснабдевање села Јасеница, Лукомир, Извор, Ђакус и Пејковац - Постојање Просторног плана општине Житорађа - Елаборат за уређење атарских путева за 25 катастарских општина у дужини од 42 км	- Непостојање гасовода - Лош капацитет електричне енергије (недовољан број трафостаница и лоша нисконапонска мрежа) - Недостатак стручњака за припрему и спровођење инфраструктурних пројеката - Непостојање планске и урбанистичке документације за Житорадју и друга насељена места - Велики губици у водоводној мрежи - Непостојање водоводне мреже у селима - Недостатак техничке документације за изградњу нове и реконструкцију постојеће водоводне мреже - Недостатак пијаће воде у Житорађии селима у летњим месецима - Недостатак контроле исправности воде у сеоским срединама - Недовољно капацитета за прераду и производњу пијаће воде - Дотрајала и застарела постојећа водоводна мрежа - Неуређен катастар подземих инсталација - Нефункционисање система за водоснабдевање у селима Јасеница, Лукомир, Извор, Ђакус и Пејковац - Висок степен загађености водотокова - Неуређени водотокови
<u>ШАНСЕ</u> - Јавно - приватна партерства у изградњи комуналне инфраструктуре - Унапређивање постојеће комуналне инфраструцтуре - Републички и ЕУ / ИПА фондови - Електрификација железничке пруге - Инфраструктурно уређење кванташке пијаце у Пејковцу - Близина коридора 10 и аеродрома у Нишу - Регионално повезивање општина у Топличком и Нишавском округу - Јефтино земљиште и комуналне такесе	<u>ПРЕТЊЕ</u> - Лоша финансијска и економска ситуација у републици Србији и недовољно средстава у локалном и републичком буџету - Незаинтересованост приватних инвеститора за пројекте приватно - јавног партнерства - Дивља градња - Велики центри у окружењу - Неповерење инвеститора у правни систем у Србији - Бржа прилагодљивост других општина и региона у Србији - Недостатак кадрова (дугорочно неповољна образовна структура)

- Систем за регионално водоснабдевање Селова	

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ:

Посебан циљ 2.1	Израда урбанистичке, планске и техничке документације
Посебан циљ 2.2	Унапређење постојеће и изградња нове водоводне мреже
Посебан циљ 2.3	Реконструкција постојеће и изградња нове саобраћајне инфраструктуре
Посебан циљ 2.4	Регулисање и уређење водених токова
Посебан циљ 2.5	Унапређење електроенергетске мреже
Посебан циљ 2.6	Унапређење телекомуникационе мреже
Посебан циљ 2.7	Остали пројекти

ПРОЈЕКТИ:

Посебан циљ 2.1: Израда урбанистичке, планске и техничке документације	
Пројекат 2.1.1	Израда плана генералне регулације за насељено место Житорђа
Пројекат 2.1.2	Израда плана генералне регулације за насељено место Пејковац
Пројекат 2.1.3	Израда плана генералне регулације за насељено место Јасеница
Пројекат 2.1.4	Израда плана генералне регулације за насељено место Влахово
Пројекат 2.1.5	Израда плана генералне регулације за насељено место Лукомир
Пројекат 2.1.6	Израда плана генералне регулације за насељено место Речица
Пројекат 2.1.7	Израда плана генералне регулације за насељено место Вољчинац
Пројекат 2.1.8	Израда пројектно техничке документације за изградњу водоводне мреже у селу Речица
Пројекат 2.1.9	Израда пројектно техничке документације за изградњу водоводне мреже у селу Вољчинац
Пројекат 2.1.10	Израда пројектно техничке документације за изградњу водоводне мреже у селу Бадњевац
Пројекат 2.1.11	Израда пројектно техничке документације за реконструкцију постојеће водоводне мреже у насељеном месту Житорађа
Пројекат 2.1.12	Израда пројектно техничке документације за реконструкцију и доградњу (изградњу) телефонске мреже у Житорађи и другим насељеним местима
Пројекат 2.1.13	Израда пројектно техничке документације за реконструкцију и доградњу постојеће електро – енергетске мреже у Житорађи и другим насељеним местима
Пројекат 2.1.14	Израда пројектно техничке документације за изградњу нове саобраћајнице у насељу Житорађа
Пројекат 2.1.15	Израда пројектно техничке документације за реконструкцију пута од насеља Каре до

	насеља Старо Момчилово
Пројекат 2.1.16	Израда пројектно техничке документације за реконструкцију пута од насеља Глашинац до насеља Извор
Пројекат 2.1.17	Израда пројектно техничке документације за реконструкцију пута од насеља Грудаш до насеља Горње Црнатово
Пројекат 2.1.18	Израда пројектно техничке документације за асфалтирање улице у насељу Јасеница
Пројекат 2.1.19	Израда пројектно техничке документације за изградњу тржно пословног центра у насељу Житорађа
Пројекат 2.1.20	Израда пројектно техничке документације за уређење утрине у Дебелом Лугу са предусловима за изградњу етно-ловачког села
Посебан циљ 2.2: Унапређење постојеће и изградња нове водоводне мреже	
Пројекат 2.2.1	Повећање капацитета постојећих изворишта кроз нове бушотине
Пројекат 2.2.2	Изградња водоводне мреже у селу Речица
Пројекат 2.2.3	Изградња водоводне мреже у селу Вољчинац
Пројекат 2.2.4	Изградња водоводне мреже у селу Бадњевац
Пројекат 2.2.5	Изградња водоводне мреже у селу Самариновац
Пројекат 2.2.6	Изградња водоводне мреже у селу Држановац
Пројекат 2.2.7	Реконструкција постојеће водоводне мреже у селу Житорађи
Посебан циљ 2.3: Реконструкција постојеће и изградња нове саобраћајне инфраструктуре	
Пројекат 2.3.1	Уређење атарског пута у селу Вољчинац
Пројекат 2.3.2	Уређење атарског пута у селу Јасеница
Пројекат 2.3.3	Уређење атарског пута у селу Житорађа
Пројекат 2.3.4	Уређење атарског пута у селу Речица
Пројекат 2.3.5	Уређење атарског пута у селу Ђакус
Пројекат 2.3.6	Уређење атарског пута у селу Пејковац
Пројекат 2.3.7	Уређење атарског пута у селу Самариновац
Пројекат 2.3.8	Уређење атарског пута у селу Држановац
Пројекат 2.3.9	Уређење атарског пута у селу Бадњевац
Пројекат 2.3.10	Уређење атарског пута у селу Подина
Пројекат 2.3.11	Уређење атарског пута у селу Д.Црнатово
Пројекат 2.3.12	Уређење атарског пута у селу Горње Црнатово
Пројекат 2.3.13	Уређење атарског пута у селу Грудаш
Пројекат 2.3.14	Уређење атарског пута у селу Стара Божурна
Пројекат 2.3.15	Уређење атарског пута у селу Лукомир
Пројекат 2.3.16	Реконструкција пута Каре – Старо момчилово
Пројекат 2.3.17	Реконструкција пута Глашинац – Извор

Пројекат 2.3.18	Реконструкција пута Грудаш – Горње Црнатово
Пројекат 2.3.19	Изградња пута у насељу Житорађа
Пројекат 2.3.20	Асфалтирање улице у насељу Јасеница
Пројекат 2.3.21	Уређење путева и извора на утрини у селу Дебели Луг
Посебан циљ 2.4: Регулисање и уређење водених токова	
Пројекат 2.4.1	Израда пројектно-техничке документације за радове на чишћењу и уређењу водотокова
Пројекат 2.4.2	Регулација тока Југбогдановачке реке
Пројекат 2.4.3	Регулација тока река и потока у Житорађи и селима
Пројекат 2.4.4	Чишћење и сређивање река и потока (водотокова)
Посебан циљ 2.5: Унапређење електроенергетске мреже	
Пројекат 2.5.1	Реконструкција и доградња постојеће електро – енергетске мреже у Житорађи и другим насељеним местима
Пројекат 2.5.2	Изградња нове и реконструкција постојеће мреже јавног осветљења у Житорађи и другим насељеним местима у циљу побољшања енергетске ефикасности
Пројекат 2.5.2	Изградња нисконапонске мреже у селу Ђакус
Посебан циљ 2.6: Унапређење телекомуникационе мреже	
Пројекат 2.6.1	Проширење постојећих телефонских мрежа у селима општине
Посебан циљ 2.7: Остали пројекти	
Пројекат 2.7.1	Снимање и уцртавање подземне водоводне и канализационе мреже
Пројекат 2.7.2	Уређење пружних прелаза
Пројекат 2.7.3	Уређење и одржавање гробаља на територији општине Житорађа
Пројекат 2.7.4	Уређење и одржавање јавних површина на територији општине Житорађа
Пројекат 2.7.5	Изградња тржно пословног центра у насељу Житорађа
Пројекат 2.7.6	Изградња ватрогасног дома у насељу Житорађа
Пројекат 2.7.7	Уређење платоа испред зграде општине Житорађа

ОПШТИ ЦИЉ 3: ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Општина Житорађа не располаже званичном статистиком о утврђивању стања и степена угрожености животне средине. Општа процена стања, овог важног аспекта заједнице, дата је на основу заједничког и појединачног доприноса знања чланова Комисије за стратешко планирање укључујући доступност појединих општинских докумената (Профил заједнице, Стратегија економског развоја, Просторни план општине) у оквиру којих је било могуће пронаћи параграфе са информацијама релевантним за даље планирање конкретних програма и пројеката из области заштите животне средине.

Када говоримо о предностима општине Житорађа у области заштите животне средине, треба нагласити да: општина има пројекат и техничку документацију за изградњу нове канализационе мреже у селима Доње Црнатово, Лукомир, Влахово и Стара Божурна, постоји Одлука о накнади за заштиту и унапређење животне средине и Одлука о оснивању буџетског Фонда за заштиту животне средине, у Житорађи је релативно низак степен загађености у односу на друге загађене средине у земљи, општина има кризни штаб и акциони плана за реаговање у кризним ситуацијама, постоји локални план за управљање комуналним и другим отпадом, потписан је уговор са компанијом PORR-WERNER&WEBER о прикупљању, транспорт и одлагању чврстог отпада на регионалну санитарну депонију код Лесковца, припремљена пројектно.техничка документација за два колектора за отпадне воде (Добрички и Топлички) и постоји Одлука о одређивању локације за одлагање грађеинског отпадног матерјала.

Подаци о квалитету воде, земљишта и ваздуха нису познати. Не постоји катастар загађивача, а највећи загађивач воде, земљишта и ваздуха је фабрика "1. Децембар". Загађености ваздуха доприносе и индивидуална ложишта домаћинстава (нарочито током зимског периода године), као и саобраћај својим функционисањем. У непосредној околини саобраћајних праваца (аутопут, државни путеви, магистрална пруга) долази до повећане концентрације сумпор диоксида, угљен-моноксида, азотових оксида, формалдехида, дима, чађи и олова као последица издувних гасова из моторних возила. Мања сметлишта и депоније комуналног и индустријског отпада, услед самозапаљења одложеног отпада и ослобађања метана и честица чађи, као и пољопривредни отпад одложен у двориштима сеоских домаћинстава, утичу на загађење ваздуха.

Одређене привредне делатности (фабрика "1. Децембар"), као и лоши комунално-хигијенски услови, загађују водене површине и токове. Проблем за тачно и аргументовано оцењивање квалитета вода је недовољан број мерних станица за анализе хемијског загађивања вода. Веома је мали број и бактериолошких анализа, па се не могу дати ни прецизне оцене сапробности. Не располаже се ни сталним подацима о квалитету подземних вода. У општини Житорађа не спроводи се планска контрола садржаја нитрита као ни осталих параметара квалитета воде за пиће.

Највећи проблеми са којима се општина Житорађа суочава, а везани су за комуналне и отпадне воде су: непостојање пројекта за изградњу постројења за пречишћавање отпадних вода за општине Житорађа, Дојевац и Мерошина, неизграђен систем за пречишћавање отпадних вода, непостојање канализационе мреже у свим селима, недостатак техничке документације за изградњу нове и реконструкцију постојеће канализационе мреже, избацивање фекалног и чврстог отпада у речне токове без одговарајућег третмана, неадекватно управљање опасним отпадом на територији општине, непрописно изграђене септичке јаме и бунари, депоније и сметлишта у близини речних токова, итд.

У општини Житорађа, сектор животне средине не третира се адекватно те тиме не задовољава минимум стандарда. Не постоје основни механизми управљања и уопште заштите животне средине. Разлози за то налазе се у недостатку финансијских средстава за успостављање основних институционалних оквира помоћу којих би се дефинисале и спроводиле конкретне акције за решавање проблема загађености средине комуналним и осталим отпадом укључујући и друге облике загађености. Општина има статус девастираног подручја у категорији најнеразвијених општина што значи да је доступност финансијских и техничких ресурса углавном преусмеравана на решавање горућих социо-екномских проблема и инфраструктуре.

На основу унутрашњих слабости које су дефинисали чланови Комисије, најдоминантније су оне у вези са недостатком основних институционалних параметара као што су: непримењивање Одлуке о накнади за заштиту и унапређење животне средине, непримењивање Одлуке о оснивању буџетског Фонда за заштиту

животне средине, непримењивање локалног плана за управљање комуналним и другим отпадом, непостојање Канцеларије за заштиту животне средине, непостојање Службе за зоотехничку делатност, непостојање локалног еколошког акционог плана (ЛЕАП) и недовољно финансијских средстава за заштиту животне средине.

Критично стање по здравље људи и уопште животно окружење у целој Житорађи представљају постојеће "дивље" депоније и сметлишта, а главна депонија „Баре" се налази близу насељеног места Житорађа. Највећи проблеми са којима се општина суочава, а везано за комунални отпад је: непостојање уређене депоније, неодношење смећа у свим сеоским срединама, постојање великог броја дивљих депонија, непостојање пројектно техничке документације за санацију и рекултивацију сметлишта "Баре", непостојање техничке документације за изградњу планиране трансфер станице за чврсти отпад, и то што се не врши се селекција и одвајање отпада по врстама на месту настанка и непостојаање система за рециклажу одпада.

Стратешким програмима и пројектима треба предвидети неопходне мере управљања комуналним и осталим отпадом првенствено, санирања постојеће депоније „Баре", других сметлишта и решавање питања изградње трансфер станице. Међутим, учесталост појава дивљих депонија довољан су показатељ о недовољно развијеној свести и култури становништва према очувању животног окружења, а уједно и несагледавања отпада као ресурса.

SWOT АНАЛИЗА

ПРЕДНОСТИ	МАНЕ
- Постојање Просторног плана општине Житорађа - Постојање пројекта и техничке документације за изградњу нове канализацијоне мреже у селима Доње Црнатово, Лукомир, Влахово и Стара Божурна - Постојање Одлуке о накнади за заштиту и унапређење животне средине - Донета Одлука о оснивању буџетског Фонда за заштиту животне средине - Релативно низак степен загађености у односу на друге загађене средине у земљи - Постојање кризног штаба и акционог плана за реаговање у кризним ситуацијама - Постојање локалног плана за управљање комуналним и другим отпадом - Јавно-приватно партнерство са фирмом ПОРР-WEPHEP&WEБЕР о прикупљању, транспорт и одлагању чврстог отпада - Припремљена пројектно техничка документација за два колектора за отпадне воде (Добрички и Топлички) - Постојање Одлуке о одређивању локације за одлагање грађеинског отпадног матерјала	- Непостојање планске и урбанистичке документације за Житорадју и друга насељена места - Непостојање уређене депоније - Непостојање пројекта за изградњу постројења за пречишћавање отпадних вода за општине Житорађа, Дојевац и Мерошина - Неизграђен систем за пречишћавање отпадних вода - Непостојање канализационе мреже у свим селима - Неодношење смећа у свим сеоским срединама - Постојање дивљих депонија - Непостојање пројектно техничке документације за санацију и рекултивацију сметлишта ,,Баре,, - Непостојање осочних јама - Недостатак комплетне техничке документације за изградњу планиране трансфер станице за чврсти отпад - Недостатак техничке документације за изградњу нове и реконструкцију постојеће канализационе мреже - Не врши се селекција и одвајање отпада по врстама на месту настанка

	- Непостоји систем за рециклажу одпада - Избацивање фекалног и чврстог отпада у речне токове - Непримењивање Одлуке о накнади за заштиту и унапређење животне средине - Нефункционисање Одлуке о оснивању буџетског Фонда за заштиту животне средине - Непримењивање локалног плана за управљање комуналним и другим отпадом - Непостојање Канцеларије за заштиту животне средине - Непостојање Службе за зоотехничку делатност - Недостатак локалног еколошког акционог плана (ЛЕАП) - Недовољно финансијских средстава за заштиту животне средине - Неразвијена свест и знање грађана о дивљим депонијама и уопште очувању животне средине - Непостојање азила за прихват паса и мачака из урбане и руралне средине - Непримена пошумљавања и култивације зелених површина - Деградирано земљиште - Неадекватно управљање опасним отпадом на територији општине - Висока цена коју грађани и привреда плаћају за прикупљање, транспорт и одлагање чврстог отпада
<u>ШАНСЕ</u> - Изградња система за пречишћавање отпадних вода - Доступност и коришћење републичких и страних фондова за спровођење пројеката - Регионално повезивање - Решавање проблема одлагања чврстог одпада у складу са Републичком Стратегијом за управљање чврстим одпадом - Јавно - приватна партерства у изградњи комуналне инфраструктуре	<u>ПРЕТЊЕ</u> - Могући еколошки проблеми (сметлишта и дивље депонија, фарма свиња ,,1. Децембар,, неадекватно управљање опасним отпадом, итд.) - Политичка нестабилност - Лоша финансијска и економска ситуација у републици Србији и недовољно средстава у локалном и републичком буџету - Незаинтересованост приватних инвеститора за пројекте приватно - јавног партнерства

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ:

Посебан циљ 3.1	Институционална подршка у области заштите животне средине
Посебан циљ 3.2	Развој инфраструктуре за заштиту животне средине
Посебан циљ 3.3	Управљање комуналним и осталим отпадом
Посебан циљ 3.4	Унапређење постојеће и изградња нове канализационе мреже
Посебан циљ 3.5	Едукација грађана о унапређењу и очувању животне средине
Посебан циљ 3.6	Подстицај енергетске ефикасности

ПРОЈЕКТИ:

Посебан циљ 3.1: Институционална подршка у области заштите животне средине	
Пројекат 3.1.1	Израда и усвајање локалног еколошког акционог плана (ЛЕАП)
Пројекат 3.1.2	Формирање и опремање службе за заштиту животне средине и зоотехничке делатности
Пројекат 3.1.3	Оснивање општинског Савета за деловање у кризним ситуацијама
Пројекат 3.1.4	Израда и усвајање општинског акционог плана за деловање у кризним ситуацијама
Пројекат 3.1.5	Израда и усвајање плана и програма енергетске ефикасности
Посебан циљ 3.2: Развој инфраструктуре за заштиту животне средине	
Пројекат 3.2.1	Израда техничко пројектне документације за радове на санацији и рекултивацији земљишта постојећег сметлишта “Баре”
Пројекат 3.2.2	Санација и рекултивација земљишта постојећег сметлишта “Баре”
Пројекат 3.2.3	Идентификација и попис дивљих депонија и сметлишта на целој територији општине Житорађа
Пројекат 3.2.4	Израда пројектно-техничко документације за санацију и рекултивацију земљишта ‘’дивљих’’ депонија и сметлишта у урбаном и руралном делу Општине
Пројекат 3.2.5	Санација и рекултивација земљишта ‘’дивљих’’ депонија и сметлишта у урбаном и руралном делу Општине
Пројекат 3.2.6	Израда студије исплативости и изводљивости за изградњу азила за псе
Пројекат 3.2.7	Обезбеђивање локације за изградњу азила за псе
Пројекат 3.2.8	Израда пројектно-техничке документације за изградњу азила за псе
Пројекат 3.2.9	Изградња азила за псе
Пројекат 3.2.10	Израда пројектно-техничке документације за уређење јавних и зелених површина у урбаном и руралном делу Општине
Пројекат 3.2.11	Уређење јавних и зелених површина у урбаном и руралном делу Општине
Пројекат 3.2.12	Израда пројектно-техничке документације за изградњу система за пречишћавање отпадних вода у ДП ,, 1 Децембар,,

Пројекат 3.2.13	Изградња система за пречишћавање отпадних вода у ДП ,, 1 Децембар,,
Пројекат 3.2.14	Израда пројектно-техничке документације за изградњу система за пречишћавање отпадних вода у општинама Житорађа, Дољевац и Мерошина
Пројекат 3.2.15	Изградња система за пречишћавање отпадних вода у општинама Житорађа, Дољевац и Мерошина
Посебан циљ 3.3: Управљање комуналним и осталим отпадом	
Пројекат 3.3.1	Решавање имовинско-правних односа и обезбеђивање локације за изградњу трансфер станице и рециклажног центра за комунални отпад
Пројекат 3.3.2	Израда пројектно-техничке документације за изградњу трансфер станице и рециклажног центра за комунални отпад
Пројекат 3.3.3	Изградња трансфер станице и рециклажног центра за комунални отпад
Пројекат 3.3.4	Израда пројектно-техничке документације за изградњу трансфер станице за грађевински отпад
Пројекат 3.3.5	Изградња трансфер станице за грађевински отпад
Пројекат 3.3.6	Израда пројектно-техничке документације за изградњу трансфер станице за животињски и кланични отпад
Пројекат 3.3.7	Изградња трансфер станице за животињски и кланични отпад
Пројекат 3.3.8	Израда пројектно-техничке документације за изградњу копостера
Пројекат 3.3.9	Изградња компостера
Пројекат 3.3.10	Набавка механизације и друге опреме за потребе рада ЈКП-а и управљања комуналним и осталим отпадом на територији општине
Пројекат 3.3.11	Одређивање локација и израда плана локација за постављање контејнера за разврставање комуналног и осталог отпада на територији целе Општине
Пројекат 3.3.12	Набавка и опремање локација за разврставање комуналног и осталог отпада на територији целе општине
Посебан циљ 3.4. Унапређење постојеће и изградња нове канализационе мреже	
Пројекат 3.4.1	Израда пројектно-техничке документације за изградњу канализационе мреже у селу Ђакус
Пројекат 3.4.2	Израда пројектно-техничке документације за изградњу канализационе мреже у селу Пејковац
Пројекат 3.4.3	Израда пројектно-техничке документације за изградњу канализационе мреже у селу Држановац
Пројекат 3.4.4	Израда пројектно-техничке документације за изградњу канализационе мреже у селу Самариновац
Пројекат 3.4.5	Изградња канализационе мреже у селу Ђакус
Пројекат 3.4.6	Изградња канализационе мреже у селу Пејковац
Пројекат 3.4.7	Изградња канализационе мреже у селу Држановац
Пројекат 3.4.8	Изградња канализационе мреже у селу Самариновац

Пројекат 3.4.9	Изградња канализационе мреже у селу Доње Црнатово
Пројекат 3.4.10	Изградња канализационе мреже у селу Лукомир
Пројекат 3.4.11	Изградња канализационе мреже у селу Влахово
Пројекат 3.4.12	Изградња канализационе мреже у селу Стара Божурна
Посебан циљ 3.5: Едукација грађана о унапређењу и очувању животне средине	
Пројекат 3.5.1	Набавка потребне опреме око организација акције чишћења јавних површина урбаног и руралног дела Општине
Пројекат 3.5.2	Израда и дистрибуција промотивног материја и организација едукативних кампања о унапређењу и очувању животне средине
Пројекат 3.5.3	Израда и дистрибуција промотивног материјала о системском управљању комуналним и осталим отпадом
Пројекат 3.5.4	Организација промотивних - едукативних кампања на тему системског одлагања комуналног и осталог отпада
Пројекат 3.5.5	Организација едукативних кампања и радионица за грађане о значају и искоришћености секундарних сировина из комуналног отпада
Пројекат 3.5.6	Израда и усвајање програма едукације грађана о унапређењу и очувању животне средине
Посебан циљ 3.6: Подстицај енергетске ефикасности	
Пројекат 3.6.1	Израда пројектно-техничке документације и замена столарије у зградама буџетских корисника
Пројекат 3.6.2	Израда пројектно-техничке документације и изградња термо фасада на зградама буџетских корисника

ОПШТИ ЦИЉ 4: ДРУШТВЕНЕ ДЕЛАТНОСТИ

Сектор друштвених делатности у општини Житорађа обухвата развој образовања, културе, спорта, здравства, социјалне заштите, локалне самоуправе, невладиног сектора и подршку младима. Највећи ограничавајући фактор у адекватном пружању услуга и развоју културе, спорта, здравствених услуга и социјалне заштите представља недостатак финансијских средстава. Иако локална самоуправа сваке године предвиђа буџетом средства за наведене области, та средства су углавном довољна само за задовољење материјалних трошкова. Донекле, изузетак од овог правила представља средња школа која је својим ангажовањем и добијеним пројектима из републичких институција обезбедила додатне сопствене приходе и решила проблеме инфраструктурног и техничког опремања зграде у којој се одвија настава.

Систем образовања на локалном нивоу чини добро развијена мрежа одељења основне школе (матична школа у Житорађи, 3 осмогодишња одељења у селима и 19 четворогодишњих одељења са 1312 ученика), постојање средње школе са разноврсним смеровима (финансијскуи администратор, економски техничар, аутомеханичар, бравар, машински техничар, техничар моторних возила, пољопривредни техничар), заступљеност практичне наставе у средњој школи, добар кадар у школама, задовољавајућа опремљеност техничком опремом, добра сарадња са локалним и републичким властима, искуство у спровођењу пројеката, као и постојање и развијена мрежа предшколске установе (5 истурених одељења са 200 деце).

Овај сектор, а пре свега ОШ се суочава са недостатком финансијских средстава за санацију истурених одељења и њихово ограђивање која је неопходно обезбедити из других извора финансирања, ван општинског буџета и генерално, што важи за цео сектор образовања, неусклађености усавршавања

наставног кадра са потребама због обавезе сакупљања бодова. У протеклом периоду се доста урадило на техничком опремању школа и предшколске установе и успостављању добрих веза са републичким институцијама, што је резултирало у спровођењу важних пројеката за развој образовања у општини Житорађа.

Систем услуга социјалне заштите у Житорађи се одвија у Центру за социјални рад „Добрич“. Потреба за унапређењем услуга и креирањем нових у области социјалне заштите је већа у односу на оно што Центар за социјални рад успева да реализује сходно својим финансијским, техничким и људским ресурсима. Последица лошег привредног стања и опадања животног стандарда условљава непрестан раст броја социјално угрожених лица на територији Општине. Осим редовних законских давања од стране Центра, пројеката за помоћ социјално угроженим лицима како би се обезбедила додатна средства или облик подршке има веома мало. Томе треба придодати и недостатак финансијских средстава за спровођење Стратегије за смањење сиромаштва, као и мали број стручних радника у Центру за социјални рад.

Општи закључак са састанака радне групе за друштвене делатности се односи на чињеницу да треба интензивно радити на развоју локалне привреде и да без њеног оживљавања и покретања број социјално угрожених лица неће опадати, већ ће бити у сталном порасту. Најугроженија категорија становништва су Роми који се осим са проблемом сиромаштва суочавају и са недостатком образовања које би им омогућило запошљавање и интеграцију у свакодневне токове друштва. На територији Општине функционише једно удружење за помоћ Ромима „Центар за ромске ресурсе“ које је до сада реализовало неколико пројеката као што су едукација родитеља на подизању свести о потреби образовања и центар за саветодавне услуге за Роме преко кога је омогућено радно место ромског кординатора у Општини.

Носилац културних дешавања у Општини је Библиотека. У склопу библиотеке се налази Дом културе. Упркос ограничавајућим факторима, установе из области културе у Општини успевају да одрже континуитет и солидне садржаје у пакету својих услуга. Општина Житорађа организује велики број културних манифестација у току године. Организовање културних манифестација на територији Општине спада у домен рада Библиотеке. Један од истакнутих проблема јесте локални карактер манифестација које се одржавају и недостатак културног идентитета Општине. У том смислу, али и због постојања великих проблема у приступу развоју културе и културних дешавања, неорганизованог приступа младима и њиховом анимирању за бављење културом, недостатка финансијаких средстава за озбиљније бављење културом, први корак у решавању проблема у култури је израда Акционог плана за развој културе. Његова израда би представљала први систематизован приступ у бављењу културом у Житорађи ја јасним смерницама правца кретања.

У Житорађи постоји Дом здравља. У оквиру Дома здравља постоје 3 здравствене станице у околиним селима. Акредитација Дома здравља је у току. Од 2008. године обезбеђивање материјалних трошкова и трошкова одржавања инфраструктуре здравствене установе је на локалној самоуправи, док су набавка потрошног материјала, опреме и апарата у надлежности Министарства здравља. На квалитет здравствене заштите у Општини утиче неколико фактора. Први је здравствени кадар, који је задовољавајући (са неколико лекара специјалиста и 3 лекара на специјализацији). Међутим проблем представља застарела опрема и мали број лекара у односу на број становника што је директно у надлежности Министарства здравља. Нормативима Министарства здравља тачно је одређен број лекара у односу на број становника и тај број здравствена установа општине Житорађа задовољава, али се ипак стварају гужве и на тај проблем се не може директно утицати. Потребе здравствене установе у Житорађи и здравствених станица огледају се у замени застареле апаратуре и допуне возног парка, решавању питања изградње и опремања хитне службе, пуштању у рад здравствене станице у Јасеници, као и изгдрадње нових и опремање постојећих амбуланти. Такође, неопходно је ангажовање Дома здравља на едукацији становништва и подизању свести о здравственој заштити и болестима савременог друштва.

На територији општине Житорађа постоји 10 фудбалских клубова обједињених у Фудбалски савез и 2 рукомента клуба. У свим клубовима има више од 800 регистрованих играча. Фудбалски клуб Житорађа је најуспешнији и најзначајнији клуб који се такмичи у првој српској лиги региона источне Србије. Средства за фудбалске клубове издваја локална самоуправа. Издвојена средства нису довољна, па из тог разлога постоји велики број проблема са којима се клубови суочавају. Пре свега се ти проблеми односе на

одржавање терена, покривање материјалних трошкова гостовања, ограђивање терена, изградњу новог помоћног терена за фудбалски клуб Житорађа, итд. На лоше стање у спорту директан утицај има пропадање локалне привреде и самим тим губљење великог броја спонзора, који су раније били најзначајнији извор финансирања у спорту.

У Општини Житорађа су активне 2 невладине организације Удружење „Уради нешто“ и удружење за помоћ Ромима „Центар за ромске ресурсе“. Удружење „Уради нешто“ је формирано у новембру 2011. године. Удружење ради на очувању културно-историјског наслеђа, заштите животне средине, питањима избеглих и расељених лица, питањима младих и учешћу грађана у доношењу одлука. До сада је спроведено неколико пројеката финансираних од стране донатора, приватног сектора и локалне самоуправе. Међутим за даљи развој цивилног сектора у Општини неопходно је формирање нових активних удружења и невладиних организација које би се бавиле развојем цивилног сектора, проблемима младих и проблемима старих и изнемоглих лица.

Канцеларија за младе у општини Житорађа је основана уз подршку Министарства омаладине и спорта. Канцеларија за младе је сервис младих при локаланој самоуправи и тренутно има само једног запосленог. Локални акциони план за младе не постоји. Канцеларија је до сада реализовала неколико пројеката. У Општини је изражена тенденција напуштања села и одласка младих у градове.

Општина Житорађа је у задњих неколико година интензивно радила на побољшању рада општинске администрације како би од лоше, споре и неефикасне прерасла у добру, брзу и ефикасну. Као један од успешних пројеката за реформу локалне администрације је и отварање Општинског услужног центра, који је поред реновирања и опремања нове сале намештајем и компјутерима и куповином различитих софтверских решења омогућио дигитализацију података, а самим тим и убрзавање процеса издавања докумената. Међутим, као и већина локалних самоуправа у региону, Општина се суочава са многобројним проблемима. Неки од проблема су недовољно учешће грађана у процесу доношења одлука, низак степен наплате пореза и комуналних услуга, ниски приходи у буџету за покривање материјалних трошкова и улагање у развој економије, неиницран поступак пописа имовине локалне самоуправе, недостатак људских капацитета, пре свега у Канцеларији за ЛЕР, незаинтересованост општинских радника за уклапање у савремене трендове начина пословања.

У том смислу би се главни циљеви локалне самоуправе у наредном периоду односили на повећање локалних прихода решавањем питања наплате пореза, детаљну анализу трошкова, пре свега оних који се односе на материјалне трошкове Општине и давања јавним предузећима у циљу постизања уштеда, увођење енергетске ефикасности у јавним зградама, едукацију запослених у циљу уклапања у савремене трендове развоја и ефиксног спровођења свих активности локалне самоуправе, иницирање пописа локалне имовине и интензивирање економског развоја.

ПРЕДНОСТИ	МАНЕ
- Добра опремљеност опремом и кадровима у основној и средњој школи - Разноврсност смерова у средњој школи - Добра пролазност деце на такмичењима - Добра сарадња школа са локалним и републичким властима у делу финансирања пројеката - Развијена мрежа истурених одељења ОШ на територији Општине - Постојање предшколске установе и њених	- Истурена одељења ОШ су неограђена, поједина су у веома лошем стању и немају питку воду - Недостатак средстава за реализацију крупнијих инвестиција у истуреним одељењима ОШ и предшколске установе Јасеници - Едукација наставног кадра није усклађена са потребама због постојања обавезе сакупљања бодова - Неусклађеност образовања са тржиштем рада - Непостојање хитне помоћи - Недостатак возила хитне службе

истурених одељења - Искуство у реализацији пројеката образовних институција - Заступљеност практичне наставе у средњој школи - Постојање Дома здравља и три здравствене станице на територији Општине - Постојање 10 фудбалских и 2 рукометна клуба - Заинтересованост младих за бављање спортом кроз укључивање у клубове - Постојање спортске хале - Постојање библиотеке и дома културе - Велики број локалних манифестација и традиционалне ликовне колоније са међународним карактером - Постојање истуреног одељења музичке школе Радничког универзитета из Прокупља - Центар за социјални рад пружа помоћ старијим лицима и домаћинствима кроз пројекте - Добра сарадња између општине и НВО сектора - Постојање електронске управе и софтверских решња за ефикасније пружање услуга грађанима - Постојање Општиснког услужног центра	- Застарелост опреме за дијагностику и здравственог кадра - Неуређени домови култура по селима - Неуређени спортски терени по селима - Неорганизован рад са младима у области културе - Застарела опрема за биоскопску пројекцију и лоше стање инвентара дома културе - Недовољан број чланова и читалаца у библиотеци - Општина нема свој културни идентитет - Мали број стручних радника у социјалној заштити - Непостојање локалног плана запошљавања - Непостојање службе за бесплатну правну помоћ грађанима - Мали проценат образованих Рома као препрека у њиховом запошљавању - Неразвијен цивилни сектор у Општини - Незаинтересованост општинских упошљеника за увођење нових трендова у начину рада - Низак степен наплате локалних пореза - Попис локалне имовине није иницран - Недостатак размене информација са грађанима и њихово укључивање у процес доношења локалних одлука
<u>ШАНСЕ</u> - Побољшање рада вртића кроз обезбеђивање дидактичког материјала и играчака - Едукација стручног кадра у предшколској установи усклађена са потребама - Израда информационог система у школама и предшколској установи - Израда сајта школе - Уклапање у нову стратегију образовања у циљу укључивања деце у нове привредне токове - Усклађивање стручног усавршавања са потребама привреде (профилисање кадрова) - Увођење стандарда за пружање услуга у здравству - Активни маркетинг локалних манифестација у	<u>ПРЕТЊЕ</u> - Старење и миграција становништва - Смањење броја ученика у ОШ - Недостатак средстава за таргетирану едукацију просветних радника и полагање стручних испита - Либералност права детета као проблем друштва - Непоштовање позитивних прописа - Незаинтересованост Министарства здравља за куповину апарата и остале опреме у Дому здравља - Недовољно средстава за културу што негативно утиче на спровођење пројката из ове области - Мањак финансијских средстава за спровођење пројеката из домена социјалне заштите - Мањак финансијских средстава за развој спорта

циљу њиховог прерастања у регионалне - Одређивање културног идентитета Општине - Проширење пружања услуга Центра за социјални рад кроз пројекте - Усвајање Закона о социјалном предузетништву - Формирање службе за палијативно збрињавање - Изградња нове зграде хитне службе - Отварање нових сеоских амбуланти - Решавање проблема социјално угрожених кроз инвестирање у развој Општине - Боља сарадња са републичким министарствима у циљу обезбеђивања средстава за спровођење пројеката у свим сферама друштвеног развоја - Промовисање локалне заједнице као доброг места за живот младих - Постојање Националне стратегије за смањење сиромаштва - Увођење енергетске ефикасности у јавне зграде ради смањења трошкова и повећања прихода општинског буџета - Едукација запослених у ЛС за укључивање у нове токове пословања - Куповина опреме за 13 месних заједница	- Све већи број људи који зависе од социјалне помоћи - Мали број здравствених радника условљен одредбама Министарства здравља - Недостатак финансијских средстава за функционисање Дома здравља - Лош систем образовања - Недовољно средстава за спровођење Стратегије за смањење сиромаштва - Недовољна инклузија ромске популације у свакодневни живот и рад - Незаинтересованост грађана и неповерење у институције за активно учешће у доношењу одлука - Честа промена локалне власти

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ:

Посебан циљ 4.1	Унапређење рада и развој локалне самоуправе
Посебан циљ 4.2	Јачање капацитета за развој и промоцију образовања и културе
Посебан циљ 4.3	Јачање капацитета за развој и промоцију спорта
Посебан циљ 4.4	Унапређење социјалне и здравствене заштите
Посебан циљ 4.5	Јачање цивилног друштва и укључивање грађана

ПРОЈЕКТИ

Посебан циљ 4.1: Унапређење рада и развој локалне самоуправе	
Пројекат 4.1.1	Увођење енергетске ефикасности у зграду Општинске управе
Пројекат 4.1.2	Унапређење рада ЛПА у циљу повећања наплате прихода
Пројекат 4.1.3	Реновирање и реконструкција скупштинске сале
Пројекат 4.1.4	Израда тромесечног билтена о активностима локалне самоуправе
Пројекат 4.1.5	Израда новог Правилника о систематизацији и организацији послова ОУ Житорађа у складу са препорукама новог Закона који је у припреми
Пројекат 4.1.6	Анализа расхода локалне самоуправе према јавним локалним и републичким предузећима и анализа наплате комуналних такси и осталих прихода у буџет, у циљу остваривања уштеда и повећања прилива у буџет
Пројекат 4.1.7	Јачање капацитета и едукација службе за имовинско-правне односе у циљу спровођења пописа локалне самоуправе и стицање права влашништва над имовином
Пројекат 4.1.8	Доношење локалних одлука о попису имовине локалне самоуправе
Пројекат 4.1.9	Израда база података о земљишту и имовини локалне самоуправе
Пројекат 4.1.10	Увођење нових софтвера и технологија у наплати комуналних услуга у циљу остваривања већих прихода
Пројекат 4.1.11	Доношење локалних одлука о примени енергетске ефикасности у јавним зградама
Пројекат 4.1.12	Израда ГИС-а у општини Житорађа
Пројекат 4.1.13	Едукација службеника локалне самоуправе за израду пројеката по ЕУ стандардима
Пројекат 4.1.14	Детаљна анализа потреба за обукама запослених у локалној самоуправи
Посебан циљ 4.2: Јачање капацитета за развој и промоцију образовања и културе	
Пројекат 4.2.1	Изградња спорстке сале у предшколској установи
Пројекат 4.2.2	Израда главног пројекта мокрог чвора и истуреном одељењу вртића у Јасеници
Пројекат 4.2.3	Израда локалне информатичке мреже у вртићу и куповина рачунара
Пројекат 4.2.4	Куповина дидактичког материјала за вртић
Пројекат 4.2.5	Едукација кадра за писање пројеката по стандардима ЕУ у образовним институцијама
Пројекат 4.2.6	Обезбеђивање педагошког асистента у ОШ и предшколској установи у циљу укључивања ромске популације у образовање
Пројекат 4.2.7	Набавка спортских реквизита за ОШ
Пројекат 4.2.8	Изградња балон сале за потребе средње школе на земљишту ОШ
Пројекат 4.2.9	Замена подова у ОШ
Пројекат 4.2.10	Замена подова у средњој школи (постављање глатке површине) у делу где то није урађено

Пројекат 4.2.11	Доградња 4 учионице у средњој школи
Пројекат 4.2.12	Постављање видео надзора у ОШ - тражена средства од министарства
Пројекат 4.2.13	Куповина возила ОШ за потребе превоза деце на такмичења
Пројекат 4.2.14	Решавање снабдевања питком водом у истуреним одељењима ОШ
Пројекат 4.2.15	Решавање проблема санитарних чворова у 3 исрурена одељења ОШ у Речици, Топоници и Дубову
Пројекат 4.2.16	Изградња објекта ОШ и предшколске установе у Јасеници
Пројекат 4.2.17	Уклањање старог објекта истуреног одељења ОШ у Бадњевцу
Пројекат 4.2.18	Спровођење пројекта Каријерни кутак у ОШ
Пројекат 4.2.19	Оснивање омладинског клуба у Житорађи и у склопу тога оснивање интернет кафеа
Пројекат 4.2.20	Куповина кино опреме за биоскопску салу
Пројекат 4.2.21	Набавка инвентара и опреме за биоскопску салу (столице, расвета, пројектор, платно, итд.)
Пројекат 4.2.22	Финансирање манифестација различитог садржаја – дана младих, дана борбе против сиде, дана борбе против пушења, итд.
Пројекат 4.2.23	Константна едукација младих на тему заштите интереса деце од коришћења интернета
Пројекат 4.2.24	Организовање радних акција у оквиру основне и средње школе за заштиту животне средине (чишћење речних корита)
Пројекат 4.2.25	Афирмација културно уметничких друштава – регистрација постојећих, интензивирање укључивања деце и куповина опреме за културно уметничка друштва
Пројекат 4.2.26	Израда локалног акционог плана у области културе – Стратегија културног развоја општине Житорађа
Пројекат 4.2.27	Дефинисање културног идентитета Општине
Пројекат 4.2.28	Промена инвентара у дому културе и проналажење решења за улаз у просторије биоскопа
Пројекат 4.2.29	Организовање нове манифестације као препознатљивог бренда општине Житорађа
Пројекат 4.2.30	Организовање културног лета у Житорађи у току јуна/јула месеца
Пројекат 4.2.31	Реновирање и опремање домова културе у селима (столови за стони тенис, пикадо, шаховске табле, итд.)
Пројекат 4.2.32	Развој ловног туризма (изградња ловачког етно села)
Пројекат 4.2.33	Развој ловног туризма кроз Брендирање јаребице
Пројекат 4.2.34	Очување и промоција културно-историјског наслеђа општине Житорађа (израда сталне поставке етно куће са изложбом ношње, старих алата, старих кућанских апарата, итд.)
Пројекат 4.2.35	Обнова цркве Св. Архиђакона Стефана из 4. века и уређење порте
Пројекат 4.2.36	Уређење утрина

Пројекат 4.2.37	Формирање културно-историјског архива општине Житорађа
Пројекат 4.2.38	Партнерно уређење дечијег вртића ,,Прва радост,, у Житорађи
Посебан циљ 4.3: Јачање капацитета за развој и промоцију спорта	
Пројекат 4.3.1	Изградња помоћног терена за фудбалски клуб Житорађа (за одржавање тренинга)
Пројекат 4.3.2	Замена ограде фудбалског терена ФК Житорађа
Пројекат 4.3.3	Набавка спортске опреме за фудбалске клубове (дресови, лопте, копачке, штуцне, мајце, мрежа)
Пројекат 4.3.4	Побољшање услова за физичко-кондиционе тренинге чланова спортских клубова
Пројекат 4.3.5	Ограђивање 9 фудбалских терена (за све фудбалске клубове)
Пројекат 4.3.6	Изградња свлачионица и набавка кућица за резервне играче за све фудбалске клубове
Пројекат 4.3.7	Набавка 2 косилице за одржавање фудбалских терена
Пројекат 4.3.8	Оснивање спортског савеза
Посебан циљ 4.4: Унапређење социјалне и здравствене заштите	
Пројекат 4.4.1	Набавка два санитетска возила за Дом здравља
Пројекат 4.4.2	Набавка новог рентген апарата
Пројекат 4.4.3	Опремање службе хитне помоћи
Пројекат 4.4.4	Nабавка 2 путничка возила за палијативно збрињавање и патронажну службу
Пројекат 4.4.5	Изградња нове зграде хитне помоћи и измештање рентген службе у посебну зграду
Пројекат 4.4.6	Изградња сеоске амбуланте у селу Подина
Пројекат 4.4.7	Опремање сеоске амбуланте у Јасеници
Пројекат 4.4.8	Реконструкција крова на главној згради Дома здравља
Пројекат 4.4.9	Реновирање унутрашњих просторија у главној згради Дома здравља
Пројекат 4.4.10	Едукација становништва и деце о здравственој заштити и болестима савременог друштва (болести зависности, проституција, итд.)
Пројекат 4.4.11	Израда социјалне карте Општине – набавка софтвера за израду и ажурирање података који већ постоје (подаци из 2012.)
Пројекат 4.4.12	Финансијска подршка одрживости пројекта „Хуманост на делу“ за стара и изнемогла лица
Пројекат 4.4.13	Оснивање клуба за старе
Пројекат 4.4.14	Пружање алтернативне социјалне заштите за стара и инвалидна лица.
Пројекат 4.4.15	Израда локаланог акционог плана за заштиту деце ометене у развоју и деце сиромашних родитеља и породица у расулу
Пројекат 4.4.16	Израда плана радног ангажовања социјално угрожених лица
Пројекат 4.4.17	Организовање акција прикупљања помоћи за угрожене породице на тромесечном нивоу
Пројекат 4.4.18	Куће на утринама – Легализација насеља у коме живи ромска популација

Пројекат 4.4.19	Запошљавање Рома – доквалификација Рома са основном школом
Пројекат 4.4.20	Организовање Рома и њихово повезивање са пољопривредним удружењима и задругама у циљу добијања сезонских послова
Пројекат 4.4.21	Повезивање Рома са задругама и Центром за социјални рад у циљу давања у закуп необрађених пољопривредних површина на обраду
Посебан циљ 4.5: Јачање цивилног друштва и укључивање грађана	
Пројекат 4.5.1	Формирање активних удружења и невладиних организација које би се бавиле развојем цивилног сектора: 1. Удружење које би се бавило проблемима младих и које би било директно повезано са канцеларијом за младе 2. Удружење за помоћ старим, сиромашним, изнемоглим и болесним лицима
Пројекат 4.5.2	Едукација заинтересованих лица за оснивање наведених активних удружења (смернице за рад, фунционисање, фондови, итд.)
Пројекат 4.5.3	Укључивање грађана у процес доношења одлука путем летака, трибина, упитника.
Пројекат 4.5.4	Одржавање јавних расправа у току процеса доношења буџета
Пројекат 4.5.5	Оснивање канцеларије за пружање правне помоћи грађанима и давање савета у вези проблема са испуњавањем права и обавеза институција
Пројекат 4.5.6	Општина Житорађа на путу европских интеграција (трибине и предавања на тему ЕУ интеграција)
Пројекат 4.5.7	Општина Житорађа у остатку света (трибине и предавања на тему Постоји и свет ван ЕУ)

Акциони план развоја општине Житорађа

Акциони план је део стратегије који садржи детаљнији опис приоритета и мера из Стратешког плана. Акциони план обухвата период до 2019. године, укључује пројекте за које се у датим социо-економским околностима процењује да могу бити реализовани у планском периоду. Такође, критеријум за одабир пројеката који ће ући у акциони план јесте и њихов допринос стварању предуслова за реализацију финансијски и временски захтевнијих пројеката.

Предлози пројеката генерисани су из циљева и мера садржаних у Стратешком плану 2013-2019. године и прикупљани на основу јединственог обрасца.

Акциони план садржи пројекте који представљају операционализоване циљеве и предлоге пројеката и за сваки пројекат поред наслова пројекта, дати су подаци о:

- Процењеној вредности пројекта
- Извору финансирања
- Носиоцу пројекта
- Партнерима на пројекту
- Корисницима/циљним групама
- Време реализације

Акциони план обухвата пројекте из свих области за које су постављена кључна питања

- Економија
- Инфраструктура
- Заштита животне средине
- Друштвене делатности

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНАЖИТОРАЂА

Број: 02-404/13
Датум: 19.03.2013.године

На основу члана 57. Статута општине Житорађа („СЛ.листа града Ниша „80/08) Председник општине Житорађа доноси

РЕШЕЊЕ

О ИМЕНОВАЊУ КОМИСИЈЕ ЗА ПРИПРЕМУ СТРАТЕГИЈЕ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ ЖИТОРАЂА

У комисију се именују:

1. Горан Стојковић - Председник општине Житорађа
2. Миодраг Здравковић - Председник скупштине Житорађа
3. Љубиша Филиповић - Начелник општинке управе
4. Небојша Стевановић - Начелник одељења за привреду и финансије
5. Бојан Милчев - Руководилац Службе ЛЕР-а
6. Љубиша Стевановић -ИТ администратор
7. Саша Јовановић - Директор ЈКП-а Житорађа
8. Милисав Станковић - Директор ЈП Дирекција за изградњу
9. Представник НСЗ-а / Испостава Житорађа
10. Миодраг Петковић - Помоћник директора ОШ Топлички хероји Житорађа
11. Бобан Стевић - Директор средње школе
12. Бојан Стајић - Представник Дома здравља Житорађа
13. Бранислав Милић - Директор Народне библиотеке
14. Влада Влајковић - Представник РНВО Житорађа
15. Стеван Костић - Директор Центра за социјални рад „Добрич" Житорађа
16. Братислав Мицић - Представник комесаријата за избеглице и миграције
17. Слађан Ракић - Пољопривредна служба ОУ Житорађа
18. Љубиша Станковић - Канцеларија за младе ОУ Житорађа
19. Драган Стевановић - Председник удружења произвођача меда
20. Добривоје Митић - Помоћник председника општине
21. Слађан Младеновић - Кони Треј д, Житорађа
22. Представник ПУ „Прва радост" Житорађа
23. Представник ЈП Спортска хала Житорађа
24. Драган Стошић - Представник еколошког удружења „ДУГА" Житорађа
25. Јовица Миторовић - Еколошки инспектор УО Житорађа

Председник општине
Горан стојковић

На основу члана 32. став 1. тачка 6. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС", број 129/07) и тачка 40. Статута општине Житорађа („Службени лист града Ниша", број 80/80 и 36/13),

Скупштина општине Житорађа на седници од 13. јуна 2013. године, донела је

ЗАКЉУЧАК

О УСВАЈАЊУ СТРАТЕГИЈЕ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ ЖИТОРАЂА 2013-2016

1. Усваја се Стратегија одрживог развоја општине Житорађа 2013-2016.

2. Закључак доставити служби за локални економски развој општинске управе општине Житорађа.

БРОЈ: 020-890/13

У ЖИТОРАЂИ 13. ЈУН 2013 ГОДИНЕ

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ЖИТОРАЂА

Председник
Марко С. миленковић

ОПШТИНА ЖИТОРАЂА

ул. Топличких хероја бр.53, 18412 Житорађа
тел: (027) 8362-211, 8362-550
факс: (027) 8362-211, 8362-977

Услужни центар
(027) 8362-922